

KNOKKEN

VOOR WAT

KWETSBAAR IS

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026**

GROENLINKS
DEVENTER

VOORWOORD

Beste Deventenaar,

Wat is Deventer een fantastische gemeente! Een prachtige historische binnenstad met een natuurlijk buitengebied, gezellige dorpen en buurtschappen. En wat hebben we veel betrokken en kleurrijke inwoners! De schoonheid van Deventer is niet vanzelfsprekend. Onder meer de coronacrisis, biodiversiteitscrisis, klimaatcrisis en de forse vraag naar extra woningen vragen moeilijke keuzes en dappere keuzes in de komende jaren. GroenLinks Deventer wil opnieuw gaan knokken voor wat kwetsbaar is.

In het verkiezingsprogramma 2022-2026 kiest GroenLinks wederom consequent voor eerlijke, menselijke en duurzame maatregelen. Wij staan voor een sterke sociale gemeente waarin eerlijk delen voorop staat en iedere inwoner kan rekenen op goede zorg. Wij komen in actie voor de bescherming van dieren, de natuur, cultureel erfgoed, het openbaar groen en het buitengebied. Met GroenLinks gaan we echt investeren in klimaatmaatregelen op weg naar een energieneutrale gemeente. Wij staan verder voor een vooruitstrevende gemeente waarbij je vrij bent om te zijn wie je bent en waarbij we gastvrij zijn voor nieuwkomers. Wij staan voor een vernieuwend, verrijkend en breed toegankelijk kunstaanbod om te verwonderen en te verbinden.

Dit verkiezingsprogramma staat bol van de nieuwe plannen en ideeën. We gaan knokken voor wat kwetsbaar is in Deventer. We hebben een fantastische lijst met kandidaten die klaar staan om te beginnen. Op 16 maart is de keuze aan jou!

Tjeerd van der Meulen

Lijsttrekker

INHOUDSOPGAVE

	TERUGBLIK 2018-2022	4
1.	IEDEREEN KAN FIJN EN BETAALBAAR WONEN IN DEVENTER	6
-	1.1 STADSUITBREIDING	6
-	1.2 VAN WONINGMARKT NAAR VOLKSHUISVESTING	7
-	1.3 VOORUITSTREVENDE RUIMTELIJK BELEID	8
-	1.4 ERFGOED EN MONUMENTENZORG	9
-	1.5 AUTO'S UIT DE BINNENSTAD	10
-	1.6 VITAAL BUITENGEBIED	10
2.	WE DELEN WERK EN INKOMEN EERLIJK	11
-	2.1 GROENE ECONOMIE	11
-	2.2 DUURZAME WERKGELEGENHEID	12
-	2.3 EERLIJKE BIJSTAND	12
-	2.4 DEVENTER ARMOEDEVRIJ EN SCHULDENVRIJ	13
3.	SAMEN GEZONDER IN BEWEGING	15
-	3.1 INCLUSIEVE ZORG	15
-	3.2 VERTROUWD THUIS	16
-	3.3 PREVENTIEF EN IN BEWEGING	17
-	3.4 EEN GEZONDE START	18
-	3.5 TOEGANKELIJK DEVENTER	18
-	3.6 STERKE EN VEILIGE SCHOLEN	19
-	3.7 VRIJWILLIGERS EN MANTELZORG	20
4.	EEN DUURZAAM DEVENTER VRAAGT OM ACTIE!	21
-	4.1 VERSNELDE AANPAK ENERGIETRANSITIE	21
-	4.2 IEDEREEN DOET MEE MET DUURZAAMHEID	22
-	4.3 EEN SCHOON EN LEEFBAAR DEVENTER	23
-	4.4 CIRCULAIRE ECONOMIE	25
-	4.5 DUURZAME LANDBOUW EN ETEN UIT EIGEN STREEK	25
5.	DEVENTER SCHONER EN GROENER DAN OOI	27
-	5.1 EEN BIODIVERS DEVENTER	27
-	5.2 BOMEN EN GROENVOORZIENINGEN	28
-	5.3 DIERENWELZIJN	29
-	5.4 DEVENTER WANDEL- EN FIETSVRIENDELIJK	29
-	5.5 DUURZAME MOBILITEIT	30
6.	EEN VRIJ EN VOORUITSTREVENDE DEVENTER	32
-	6.1 DOE-DEMOCRATIE	32
-	6.2 KUNST & CULTUUR	33
-	6.3 INCLUSIEF DEVENTER	35
-	6.4 DEVENTER EN DE REST VAN DE WERELD	36
-	6.5 VEILIGHEID	36
-	6.6 DIGITALISERING	37
7.	HET MAG WAT KOSTEN	39

TERUGBLIK 2018-2022

In maart 2018 kwam GroenLinks met vijf zetels in de gemeenteraad, twee zetels meer dan in de periode daarvoor (2014-2018). Tjeerd van der Meulen, Lida Zegel, Koen Boswinkel, Halla Baher en Anne van der Meer waren de vijf raadsleden. Daarnaast waren Omer Melikoglu, Brendan Oonk, Annemiek Haven en Lucas Brinkhuis (tot maart 2019) en Rob Thijssen (vanaf juni 2019) opvolgende raadsleden en woordvoerders. Carlo Verhaar is onze wethouder in het vijfpartijencollege met Gemeentebelang, PvdA, D66 en CDA. GroenLinks heeft een gedreven, inhoudelijk sterk en succesvol team dat de afgelopen vier jaar veel groene en sociale resultaten heeft geboekt. Ondanks de coronacrisis heeft het college met effectief gewerkt aan de toekomst van ons mooie Deventer.

Met onze wethouder in het college zijn er daadwerkelijk flinke stappen gezet op het gebied van duurzaamheid en cultuurbeleid. Zo hebben we eindelijk een ambitieus energieplan en een vernieuwende cultuurvisie. Als constructief-kritische coalitiepartij hebben we de afgelopen jaren ook niet stilgezeten. We hebben talloze voorstellen ingediend die ook zijn aangenomen. Als coalitiepartij zijn we -vanuit de kaderstellende en controlerende rol – dikwijls ook kritisch op ons eigen college. Maar altijd vanuit de gedachte om voorstellen beter – dus groener, menselijker en eerlijker – te maken en in die aanpak slagen we ook vaak. GroenLinks legt jaarlijks verantwoording af over de ingediende voorstellen (moties en amendementen) en het stemgedrag bij andere voorstellen. De overzichten vind je terug op onze website .

Onze fractie heeft zich met veel energie op allerlei zaken gestort en elke opsomming van acties doet aan alle inspanningen te kort. Daarnaast heeft ook niet iedere inspanning een concrete output; vaak worden door het stellen van vragen aan leden van het college ook veranderingen in gang gezet. Ook kunnen raadsleden een verbindende factor zijn bij het bij elkaar brengen van inwoners met vragen of tegengestelde belangen. Niet zichtbaar maar wel superbelangrijk!

Enkele resultaten van ons team:

- Wij willen een prettig contact tussen inwoners en de gemeente. Op ons voorstel is de bezwaarschriftenverordening aangepast. Voortaan wordt eerst gekeken of een bezwaar kan worden voorkomen door eerst met elkaar in gesprek te gaan.
- In de afgelopen periode hebben wij ons steeds hard gemaakt voor de mensen die minder te besteden hebben. Wij vinden dat er namelijk ruimhartig moet worden omgegaan met regelingen voor mensen die in armoede leven.
- GroenLinks komt op de bres voor het behoud van ons cultureel erfgoed. Door onze acties zijn we er in geslaagd om de indrukwekkende schoorsteen van de Coberco-fabriek op industrieterrein Bergweide te behouden.
- Deventer heeft – met inzet van onze wethouder – een ambitieus energieplan om de doelstelling energieneutraal in 2030 te bereiken. Er zijn ook forse stappen gezet om bij woningen in Zandweerd van het gas af te gaan door gebruik te maken van de restwarmte van de rioolwaterzuivering.
- Op ons initiatief beschikt Deventer over een subsidieregeling voor ondersteuning van kleinschalige duurzame initiatieven voor verduurzaming. Ook hebben wij ons ingezet voor het openhouden van het duurzaamheidscentrum in de stadsetalage.

- Het Grote Kerkhof is per 1 januari 2019 autovrij geworden nadat GroenLinks hier zich – later ook met andere partijen – hard voor heeft gemaakt. Een middeleeuws plein wordt nu opnieuw ingericht, passend bij de historische binnenstad.
- Wij hebben initiatieven cameratoezicht in de openbare ruimte intensief gevolgd met het oog op bewaking van de privacy. Cameratoezicht op de bedrijventerreinen wordt geëvalueerd en de website met verkeerscamera's die ook huizen in de gaten houdt, is op zwart gegaan.
- Ons cultuurbeleid is ingrijpend vernieuwd. Met het vaststellen van de cultuurvisie worden subsidies voortaan periodiek programmatisch vastgesteld. Meerdere keren – deels door de coronaomstandigheden – hebben we het beleid kunnen bijsturen om kunstenaars te ondersteunen. Door een motie van GroenLinks heeft Deventer sinds 2020 een stadstroubadour!
- Wij hebben aangedrongen op de introductie van de JA-sticker waarmee ongewenst reclaimedrukwerk wordt geweerd. Ook hebben wij met succes bepleit voor het gebruik maken van circulaire materialen (straatstenen die opnieuw worden gebruikt) bij het herinrichten van de Keizerstraat.
- Wij hebben ons steeds ingezet voor een gastvrij Deventer waar iedereen mee kan doen. Of het nu gaat om statushouders die ondersteuning nodig hebben bij het opbouwen van een nieuw bestaan, of om het vinden van werk met een arbeidsbeperking.
- Met succes hebben wij het Deventer bomenbeleid kunnen bijstellen. Bij laanboomverjonging worden voortaan veel minder gezonde bomen gekapt. Ook hebben wij er voor kunnen zorgen dat er bij de aanleg van het nieuwe fietspad langs de Margarijnenenk veel meer bomen blijven staan.
- Bij de totstandkoming van nieuw beleid hebben we steeds benadrukt dat er geluisterd wordt naar de wensen van inwoners. Of het nu gaat om ervaringsdeskundigen in het sociaal domein of omwonenden van ruimtelijke plannen.
- Wij hebben ons steeds hard gemaakt voor een eerlijk en menselijk beleid in het sociale domein onder het motto dat iedereen de zorg krijgt die nodig is en waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

En zo kunnen we nog even doorgaan. Door onze inzet in het college en in de gemeenteraad is Deventer een stuk groener en socialer geworden. De komende vier jaar gaan we daar graag mee door!

1. IEDEREEN KAN FIJN EN BETAALBAAR WONEN IN DEVENTER

GroenLinks vindt dat iedereen recht heeft op een duurzame en betaalbare woning. Daarvoor ontwikkelen we een radicaal ander, nieuw huisvestings- en ruimtelijk orderingsbeleid. De woningvoorraad voor starters, middeninkomens, senioren, minima en mensen met bijzondere woonwensen wordt uitgebreid en bestaande problematiek wordt aangepakt. Meer woningen betekent keuzes in ruimtegebruik. Om een prettige leefomgeving te behouden hanteren wij richtlijnen voor voldoende openbaar groen en speelplekken zodat wonen in Deventer voor iedereen leuk blijft.

1.1 STADSUITBREIDING

Deventer heeft het ambitieuze voornemen om de arbeidsmarkt te versterken en om te verjongen. Hiervoor is de bouw van veel extra woningen nodig. GroenLinks vindt groei geen doel op zich en stelt grenzen aan een ongebreidelde groei van Deventer. We willen immers niet de Randstad van het oosten worden. Wij willen een verantwoorde stapsgewijze groei waarbij we slim en duurzaam omgaan met de beschikbare ruimte en waarde hechten aan groene woonomgeving. We maken keuzes waar de mensen nu en in de toekomst echt iets aan hebben. Voor de dorpen Schalkhaar, Bathmen, Diepenveen, Okkenbroek, Lettele en Loo geldt dat we de leefbaarheid op peil willen houden maar met voldoende groene buffer tussen stad en dorp.

Wat moet er gebeuren?

1. De woningbouwambitie voor de komende jaren wordt afgestemd op de unieke kwaliteiten van Deventer. Groei is geen doel op zich.
2. Deventer voert een beleid dat aantrekkelijk is voor de eigen jongeren, jongeren van buiten de gemeente en voor starters. Dit vraagt om voldoende starterswoningen en sterke culturele voorzieningen, zoals een poppodium.
3. Bij een compacte stad gaat inbreiding boven uitbreiding, mits dit niet ten koste gaat van gezondheid, openbaar groen, ontmoetingsplaatsen en toegankelijkheid met het openbaar vervoer.
4. De stationsomgeving ('stadscampus de Kien') biedt mogelijkheden voor een binnenstedelijke gebiedsontwikkeling waar compact en duurzaam kan worden gebouwd. Ook zijn er kansen op de locatie van 'Roto Smeets' en in het aansluitende havengebied.
5. Uitgangspunt is dat bestaand openbaar groen en bomenstructuren ook bij inbreidingslocaties behouden blijven.
6. Om de leefbaarheid in de dorpen op peil te houden is het noodzakelijk om woningen te bouwen, met name voor starters en ouderen. Hierbij moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt waarbij steeds de belangen van landschap, natuur en cultuurhistorisch karakter een prominente rol hebben en voorzieningen toereikend zijn.
7. Leidend uitgangspunt is dat Deventer bouwt binnen de grenzen van de huidige bebouwing.

8. De kernen van Deventer blijven van elkaar gescheiden met groene bufferzones. Per kern en dorp worden groene grenzen getrokken. Diepenveen en Schalkhaar worden niet het Wassenaar en Pijnacker van Deventer maar blijven hun unieke kwaliteiten behouden.
9. Met de binnenstad van Deventer hebben we goud in handen. Samen met ondernemers en de bewoners werken we aan een aantrekkelijk gemengd woon-, winkel- en werkmilieu. Hierbij hebben voetgangers en fietsers de hoofdrol en de gemeente investeert in ruimtelijke kwaliteit. De dynamiek in de ontwikkelingen vraagt om een daarop toegesneden (flexibel) omgevingsplan.

1.2 VAN WONINGMARKT NAAR VOLKSHUISVESTING

Wonen is een grondrecht. Als linkse partij vindt GroenLinks dat iedereen in Deventer aan een betaalbare, duurzame woning moet kunnen komen, ongeacht de wooncrisis. De liberale regeringen van de afgelopen jaren hebben de deur open gezet voor investeerders en de vrije markt. Hierdoor zijn huurwoningen in de vrije sector onbetaalbaar. GroenLinks draait dat terug. We zetten in op extra woningen, een meegroeierende stad met extra aandacht voor jongeren en mensen die hier komen werken. We bestrijden dakloosheid, leegstand en huisjesmelkers.

Wat moet er gebeuren?

10. Betaalbaar bouwen, met genoeg sociale huur (minimaal 40%) en mogelijkheden voor starters, studenten en jongeren. We beperken de bouw in de vrije sector en van zogenaamde 'middeldure' woningen.
11. We stoppen het verkopen van sociale huurwoningen en nieuwbouw aan speculanten, beleggers, prinsen en huisjesmelkers. Dit doen we door invoeren van opkoopbescherming in de hele gemeente en het afdwingen van zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding.
12. We onderzoeken de mogelijkheid voor een huurplafond, zoals in Berlijn. Dit doen we door het invoeren van het puntensysteem voor huurwoningen in de vrije sector.
13. Bij de Rijksoverheid moet de gemeente lobbyen voor het afschaffen van de verhuurdersheffing.
14. We bestrijden dakloosheid actief. Dit doen we met het 'Housing First'-principe. Zodra mensen een dak boven hun hoofd hebben, kunnen ze tot rust komen en verdere stappen in hun leven zetten. Dakloosheid komt te vallen onder de wethouder Wonen, niet langer onder de wethouder Zorg of Opvang.
15. We stimuleren het omvormen van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woningen.
16. We beschermen arbeidsmigranten en zorgen voor veilige en gezonde woningen. De gemeente is verantwoordelijk voor goede huisvesting. Bedrijven mogen alleen nieuwe arbeidsmigranten aantrekken als er fatsoenlijke huisvesting voor hen beschikbaar is.
17. We bestrijden ruimtelijke segregatie door voor een gezonde mix te zorgen tussen koop- en huurwoningen. Ook moeten er genoeg voorzieningen zijn op het gebied van sport, onderwijs en zorg, zowel in de oudere stadswijken als in de dorpen.
18. Om woningnood op korte termijn te verlichten, zorgen we voor tijdelijke woningen; flexibele woningen waarbinnen de nood het hoogst is (bijvoorbeeld studenten, arbeidsmigranten) maar ook voor woonstarters kan dit een oplossing bieden.

19. We maken het voor ouderen aantrekkelijker om door te stromen naar een beter passende woning in de eigen buurt. Op die manier komen vaak ruimere woningen beschikbaar voor startende gezinnen.
20. Wij stimuleren en faciliteren alternatieve woonconcepten zoals coöperaties, woon- en zorgclusters, woongroepen, tiny-houses, erfdelen. Door ruimte te geven aan gemengde en innovatieve woonvormen, vergroten we ook de zeggenschap van mensen over de eigen woonsituatie.
21. We zetten bij nieuwbouw in op bereikbaarheid met het openbaar vervoer en de fiets en verlagen de parkeernormen.
22. We pakken het uitbuiten van huurders aan. Wie huurders uitbuit, niet zorgt voor fatsoenlijke woonomstandigheden of discrimineert, verliest zijn of haar verhuurdersvergunning.

1.3 VOORUITSTREVENDE RUIMTELIJK BELEID

De stads- en dorpsontwikkeling vraagt nieuwe beleidsuitgangspunten. Ook binnen de bestaande buurten zijn er ontwikkelingen die aandacht vragen. Wij zetten hierbij maximaal in op de nieuwe mogelijkheden van de Omgevingswet die in 2022 in werking treedt. Als gemeente Deventer voeren we innovatief en vooruitstrevend ruimtelijk beleid waarmee wij de groenste en gezondste gemeente van Overijssel worden.

Wat moet er gebeuren?

23. Wij willen actief beleid ten aanzien van ongezonde voedselverleidingen. Fastfoodaanbieders weren we in een straal van 500 meter rondom scholen of sportvoorzieningen. Reclame-uitingen voor ongezond voedsel (bijvoorbeeld in de bushokjes, driehoeksborden) weren we in de nabijheid van scholen.
24. Bij nieuwbouwplannen wordt bestaand openbaar groen zo maximaal mogelijk behouden, ook als kostenverhogend werkt. Wij hanteren hierbij het kentel van 75 m² groen per woning waarbij de afstand tussen woning en stedelijk groen maximaal 300 meter is.
25. Ook speelplekken en speel / sportvoorzieningen zijn in elke buurt nodig. Wij hanteren hierbij als uitgangspunt dat 3% van het netto bebouwd oppervlak bedoeld is voor speelruimte. Ook willen wij in elke wijk een speelbosje of natuurspeelplek waar kinderen in bomen kunnen klimmen, verstoppertje kunnen spelen of hutten kunnen bouwen.
26. Behalve voldoende speel- en sportveldjes in de woonomgeving zorgen we ook voor voldoende wandelroutes ('ommetjes') en ontmoetingsplekken, zoals banken en picknickplaatsen. In het Omgevingsplan worden deze functies vastgelegd.
27. Openbare ruimten waar veel personen bij elkaar komen worden rookvrij. Met het ophangen van borden in de openbare ruimte dat een gebied rookvrij is, kan worden bereikt dat mensen elkaar aanspreken en vragen niet te roken. Hierdoor ontstaat een nieuwe sociale norm, vooruitlopend op een rookverbod.
28. Bij nieuwbouw voor woningen en bedrijven wordt bij het ontwerp en de bouwvoorschriften rekening gehouden met voldoende klimaatadaptieve maatregelen, zoals voldoende wateropvang en het afkoppelen regenwaterafvoer van het riool. Ruimte voor water is meer dan ooit een integraal onderdeel bij de inrichting van de ruimte.

29. Bij ontwikkelingen in de openbare ruimte wordt rekening gehouden met de wensen en eisen van personen met een handicap. Bijvoorbeeld de toegankelijkheid van bushaltes voor rolstoelgebruikers. Niet alleen op de tekentafel maar juist door de gebruikers vooraf naar de behoeften te vragen.
30. Inwoners denken en praten actief mee bij veranderingen in de woon- en leefomgeving. Er is ruimte om alternatieve plannen te laten toetsen.

1.4 ERFGOED EN MONUMENTENZORG

Deventer is een van de vijf oudste steden van Nederland en kent een schat aan rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, karakteristieke gebouwen, bouwhistorische elementen, beschermde stads- en dorpsgezichten en andere gebouwde objecten. Daar zijn we zuinig op, zodat ook komende generaties hiervan kunnen genieten.

Wat moet er gebeuren?

31. Binnen het beschermd stadsgezicht toetst een onafhankelijk kwaliteitsteam de nieuwbouwplannen.
32. We ontwikkelen een hoogbouwvisie, waarin de gemeente aangeeft waar het mogelijk is om hoog te bouwen, hoe hoog je mag bouwen en waar hoogbouw in principe niet is toegestaan.
33. Het opwekken van duurzame energie heeft een forse impact op het Sallandse coulisselandschap. Bij de locatiekeuze van windturbines en zonneparken brengen we de gevolgen goed in beeld zodat de afweging zorgvuldig kan plaatsvinden. Hierbij hebben we speciale aandacht voor de belevingswaarde van landgoederen, buitenplaatsen en andere cultuurhistorische waardevolle objecten in de directe omgeving.
34. De gemeente draagt actief zorg voor het behoud en hergebruik van (industriële) erfgoed, zoals op onze bedrijventerreinen.
35. Veel monumenteigenaren willen hun eigendom verduurzamen. GroenLinks wil dat de gemeente dit aanmoedigt en meedenkt met de mogelijkheden.

1.5 AUTO'S UIT DE BINNENSTAD

De prachtige binnenstad van Deventer heeft unieke kwaliteiten en die gaan we de komende jaren verbeteren. Een autoluwe historische binnenstad is voor GroenLinks het uitgangspunt voor toekomstig beleid. Blik van auto's hoort immers niet thuis in de smalle straten, stegen en pleinen die Deventer rijk is. Auto worden onder de grond of aan de rand van het centrum geparkeerd. Uiteraard blijven er altijd parkeerplaatsen voor personen met een handicap en 'flitsbezoeken' en daarnaast wordt de alternatieve bereikbaarheid gewaarborgd.

Wat moet er gebeuren?

36. De Welle wordt een stadsboulevard waarbij de rode loper wordt uitgelegd voor fietsers en voetgangers en auto's van bewoners slechts te gast zijn.
37. Na het succes van een autovrij Grote Kerkhof worden er op de Nieuwe Markt geen auto's meer geparkeerd.
38. Het parkeerbeleid voor bezoekers en nieuwe bewoners van de Deventer binnenstad is er op gericht om in parkeergarages aan de randen van het centrum te parkeren.

1.6 VITAAL BUITENGEBIED

De dorpen en kernen horen bij de identiteit van Deventer. Bij een leefbaar dorp horen woningen voor jongeren en ouderen, (winkel)voorzieningen, basisscholen, toereikend openbaar vervoer en een plek waar je samen kunt komen. Wij willen dat het platteland vitaal en leefbaar blijft en willen investeren in de voorzieningen en woningen die daarvoor nodig zijn.

Wat moet er gebeuren?

39. De woningbehoefte in de dorpen wordt in de eerste plaats opgevangen door inbreiding en herstructurering en daarna door te bouwen aan de randen. We voorkomen daarmee dat kernen aan elkaar groeien.
40. De in- en uitbreidingsplannen worden in een zorgvuldig proces met de inwoners besproken waarbij ruimte is om alternatieven te onderzoeken.
41. Kansrijke en gedragen initiatieven vanuit de dorpen en kernen om de sociale samenhang te vergroten of het voorzieningenniveau te behouden of te vergroten, krijgen een warm welkom bij de gemeente en worden ondersteund.
42. Op het Deventer platteland is voldoende ruimte voor milieuverantwoord boeren, natuurontwikkeling en extensieve recreatie.

2. WE DELEN WERK EN INKOMEN EERLIJK

GroenLinks kiest voor een samenleving waarin de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Een samenleving waarin werken eerlijk wordt beloond en waarin we iedereen helpen om mee te doen. Een samenleving waarin je kunt rekenen op hulp als je schulden hebt, je werk verliest of op straat komt te staan. We kiezen voor een samenleving waarin vertrouwen de basis is in plaats van wantrouwen. Voor een samenleving waarin geen kind in armoede opgroeit. Voor die samenleving knokken we.

2.1 GROENE ECONOMIE

De komende jaren zal Deventer blijven groeien. Dat biedt kansen maar leidt ook tot nieuwe uitdagingen. Als we groeien moet het groene groei zijn. Welzijn en gezondheid zijn daarbij belangrijker dan economische groei.

Wat moet er gebeuren?

1. Duurzaamheid en circulaire economie zijn niet alleen een uitkomst, maar ook een aanjager voor de lokale economie. Door goed gebruik te maken van onze positie in de Cleantech Regio zetten we in op een volledig circulaire economie in de Stedendriehoek. We richten ons op innovatieve bedrijvigheid en kringlooplandbouw. Daarbij vinden wij maatschappelijke gezondheid belangrijker dan de financiële gezondheid van de ondernemingen in de gemeente.
2. Gemeente Deventer is aanjager van duurzame startups en sociaal ondernemers die werken aan innovatieve, creatieve oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken. A1 Bedrijvenpark Deventer is al één van de groenste bedrijvenparken van Nederland. Maar ook de andere bedrijventerreinen gaan we duurzaam herontwikkelen.
3. Deventer heeft goud in handen door de ligging aan de IJssel. De binnenhaven biedt enorme kansen voor werkgelegenheid in onze regio en duurzame binnenvaart biedt een perfect alternatief voor transport met vrachtauto's. Daarom wil GroenLinks meer watergebonden bedrijvigheid en wordt Deventer koploper als duurzame Hanzestad.
4. GroenLinks stimuleert de wijkeconomie. In een wijkeconomie zijn werk en voorzieningen op de fiets of lopend te bereiken. Dat draagt bij aan de levendigheid in de buurt. GroenLinks wil de wijkeconomie op gang helpen door de voorwaarden voor het oprichten van nieuwe bedrijven in lege bedrijfs- en winkelpanden aan te passen, mits het woon- en leefklimaat niet wordt aangetast.
5. Ook in het toerisme streeft GroenLinks naar groene groei. We willen uitbreiding en meer onderhoud van de infrastructuur voor recreatief varen, wandelen en fietsen.
6. GroenLinks vindt dat werknemers ook een vaste stem moeten krijgen in overlegorganen met de gemeente, zoals het Deventer Economisch Perspectief (DEP).

2.2 DUURZAME WERKGELEGENHEID

GroenLinks zet zich ervoor in iedereen mee te laten doen op de arbeidsmarkt. Daarbij krijgen jongeren en mensen met weinig opleiding extra aandacht. GroenLinks wil snel meer stages, leerwerkplekken en startersbanen voor jongeren en vluchtelingen creëren.

Wat moet er gebeuren?

7. De gemeente start in 2022 een aanvalsplan tegen de jeugdwerkloosheid. Samen met andere betrokkenen (ROC Aventus, bedrijfsleven, maatschappelijke partners) creëren we in vier jaar 500 stageplekken extra. We stimuleren de uitbreiding van het aantal leerwerkroutes in de zorg en bij andere bedrijven.
8. GroenLinks wil stageplekken creëren en banen scheppen voor mbo'ers. Samen met branches als de horeca, zorg en de bouw zoekt de gemeente manieren om het bieden van stages en het aannemen van vakmensen in de stad te belonen.
9. De gemeente moet ook zelf het goede voorbeeld geven door meer stages of leerwerkplekken aan te bieden. Ook neemt zij zelf vaker schoonmakers en andere dienstverleners in vaste dienst. Ook van werk dat de gemeente uitbesteedt moet duidelijk zijn wat de arbeidsvoorwaarden van de werknemers zijn.
10. We scholen mensen (om) en helpen hen aan 'groene banen' (zoals installateurs van warmtepompen en zonnepanelen, elektrotechnici of fijnslopers).
11. Sekswerkers moeten hun beroep onder veilige en vrije omstandigheden kunnen uitvoeren. Als gemeente waarborgen we de privacy van sekswerkers en de gelijke toegang tot en behandeling door politie, zorg en dienstverleners.

2.3 EERLIJKE BIJSTAND

Je baan kwijtraken komt keihard aan. Op zo'n moment heb je een basis nodig om op terug te vallen. Waarmee je verzekerd bent van inkomen en van iemand die je helpt om weer op gang te komen. Iemand die met je meedenkt en je met vertrouwen behandelt. Op zo'n moment is het belangrijk dat de gemeente er voor je is.

Wat moet er gebeuren?

12. Iedereen zonder werk krijgt persoonlijke begeleiding als dat nodig is. Vanuit vertrouwen, zonder schaamte en zonder de algemene verplichting van de tegenprestatie. We verruimen de mogelijkheden voor mensen in de bijstand om zich te laten omscholen voor sectoren met (toekomstige) personeelstekorten, bijvoorbeeld via de leerwerkroutes van werkleerbedrijf KonnecteD. Waar nodig verbinden we werkbegeleiding aan zorg of hulp bij schulden. We werken er naartoe dat mensen met een bijstandsuitkering tot 90% van het minimumloon mogen bijverdienen.
13. Jongeren van 18 tot 21 jaar krijgen gewoon recht op het volwaardige bijstandsniveau. Ze krijgen intensieve begeleiding om aan het werk te gaan of een startkwalificatie te halen. De voor jongeren verplichte zoekperiode bij werkloosheid schaffen we af en we zorgen dat ze evenveel mogen bijverdienen als andere mensen met een bijstandsuitkering.

14. We geven mensen zoveel mogelijk regie over hun eigen re-integratieproces. Dit geldt ook voor de keuze van vrijwilligersfuncties voor bijstandsgerechtigden. Als re-integratietrajecten nauwelijks bijdragen aan de kans op werk, of als mensen zelf een alternatief traject aandragen dat in hun ogen passender is, krijgen zij het recht zelf invulling te geven aan hun re-integratie.
15. Iedereen die in de bijstand zit en ondanks begeleiding geen werk kan vinden, krijgt recht op een basisbaan. Dit zijn door de overheid gecreëerde werkplekken waar ze met zekerheid en continuïteit kunnen werken en begeleid worden door een jobcoach. Een basisbaan geeft rust, zekerheid, zingeving en daarmee zelfrespect. Het gaat om een baan met fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden en tenminste het minimumloon.
16. We stoppen de afbouw van de sociale werkvoorziening en gaan verder met het omvormen van KonnecteD tot sociaal ontwikkelbedrijf. Hiermee zorgen we dat er altijd een werkplaats is voor mensen met een arbeidsbeperking. In overleg met werkzoekenden wordt gekeken of ze een functie krijgen bij het ontwikkelbedrijf zelf, worden gedetacheerd of worden geholpen om volledig aan de slag gaan bij een reguliere werkgever.
17. Inclusief werkgeverschap voor mensen met een beperking wordt de norm. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld. Werkgevers worden goed ondersteund met regelingen als de no-riskpolis en jobcoaching.
18. Vrijwilligers en mantelzorgers krijgen de waardering die ze verdienen. Er komt een stimuleringsfonds om vrijwilligersorganisaties te ondersteunen. Kleine organisaties die niet in staat zijn hun vrijwilligers een vergoeding te geven, kunnen daarvoor een beroep doen op het stimuleringsfonds. De vrijwilligersvergoeding moet voor iedereen mogelijk zijn, ook voor mensen met een uitkering via de Participatiewet.
19. We lobbyen bij het Rijk voor een eerlijk fiscaal stelsel: GroenLinks wil landelijk stapsgewijs - binnen acht jaar - het basisinkomen invoeren voor iedereen.

2.4 ARMOEDEVRIJ EN SCHULDENVRIJ DEVENTER

Armoede is een hardnekkig probleem, dat vaak van ouder op kind overgaat. In Deventer leven meer dan 5.000 huishoudens in armoede, met grote gevolgen voor hun gezondheid, welzijn en levensverwachting. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat eenoudergezinnen, mensen met een niet-westerse achtergrond, bijstandsontvangers en alleenstaanden onder de 65 jaar een grote kans op ernstige armoede hebben. Wanneer we willen dat alle Deventenaren mee kunnen doen, moeten we extra inzetten op de bestrijding van armoede en problematische schulden.

Wat moet er gebeuren?

20. We verhogen het budget voor de bestrijding van armoede. Daarmee steunen we huishoudens die duidelijk niet rond kunnen komen. Extra aandacht geven we daarbij aan mensen met een chronische ziekte of beperking die hoge zorgkosten en andere hoge lasten hebben.
21. De RechttopRegeling is een goed instrument om mensen met een laag inkomen mee te laten doen in de samenleving. We verhogen de inkomensgrens om in aanmerking te komen voor deze en andere alle minimaregelingen naar 130% van het sociaal

minimum. Boven die norm moet maatwerk nog altijd mogelijk zijn om armoedeval te voorkomen.

22. GroenLinks maakt zich sterk voor een vriendelijke en toegankelijke gemeente. Wij willen minder papierwerk en 'gedoe' en duidelijkere websites. Maar in de eerste plaats willen we dat de gemeente mensen meer vanuit vertrouwen behandelt. Daarom willen we werken naar één aanvraagformulier voor alle regelingen.
23. We praten niet over, maar met mensen. GroenLinks wil meer gebruik maken van ervaringsdeskundigen. Praten over geldzorgen en schulden is voor veel mensen een taboe. Er is schaamte en daardoor zoeken mensen laat hulp. We moeten de communicatie aanpassen, en meer aansluiten bij de leefwereld van de inwoners. We gaan meer inzetten op organiseren van tegenspraak: cliëntenraden, burgerpanels en mensen met een uitkering moeten vaker kunnen vertellen hoe zij dienstverlening ervaren.
24. Uit onderzoek en uit ervaring weten we dat mensen met geldzorgen meestal jaren wachten voordat ze daar hulp bij zoeken. Vaak als ze dan de stap hebben durven zetten om hulp te vragen, zijn de problemen heel groot. Tijdig ingrijpen, voorkomt dat de schuld groeit, andere problematiek escaleert en de inwoner in een vicieuze cirkel terecht komt. In Deventer wordt er al geëxperimenteerd met het actief benaderen van mensen met betalingsproblemen. GroenLinks wil dat dit wordt uitgebreid naar alle wijken.
25. Voor Elkaar-teams (tot 2021 Sociale Wijkteams) krijgen een eigen budget dat ze flexibel kunnen besteden bij bijvoorbeeld het oplossen van problemen ter voorkoming van schulden.
26. Ambtenaren en medewerkers van de Voor Elkaar-teams hebben het niet altijd door als mensen laaggeletterdheid zijn of psychische problemen hebben. Door medewerkers daarin te trainen kunnen we de ondersteuning van deze mensen snel verbeteren. Het werken met ervaringsdeskundigen is hierbij van grote meerwaarde.
27. We laten een krachtig geluid horen richting Den Haag. De gemeente heeft veel mogelijkheden om inwoners met financiële problemen te ondersteunen. Er zijn ook factoren en wetten waar de lokale overheid weinig tot geen invloed op heeft. Maar die ons wel aanzienlijk belemmeren in onze effectiviteit. Via de themagroep Armoede en schulden van de G40 wil GroenLinks inzetten op lobby over Rijksmaatregelen die armoede bestrijdend werken, zoals bijvoorbeeld het verhogen van minimumloon, het afschaffen van de kostendelersnorm, meer ruimte om bij te verdienen in de bijstand en het voorkomen van een armoedeval bij toeslagen.

3. SAMEN GEZONDER IN BEWEGING

Bij GroenLinks staat de mens centraal en is de gezondheid van inwoners van groot belang. Wij investeren in preventie in de breedste zin van het woord. Wij werken aan een gemeente waarin iedere inwoner de zorg krijgt die zij of hij nodig heeft. Wij geloven in samenwerking, vertrouwen en solidariteit. Niet geld, instituties en organisaties staan centraal, maar de mensen zelf. Zorg is veilig en vertrouwd en hangt niet af van te veel administratie. Zorg, welzijn en wonen in een gezonde, groene leefomgeving gaan bij ons hand in hand.

3.1 INCLUSIEVE ZORG

Goede zorg en sociale voorzieningen moeten laagdrempelig en toegankelijk te zijn, ongeacht je achtergrond, sociaaleconomische status of handicap. Te vaak vallen kwetsbare mensen tussen wal en schip. Voor veel mensen zijn de eisen die de overheid aan hen stelt te hoog. Veel regels en procedures zijn voor laaggeletterden simpelweg te ingewikkeld. Wij helpen mensen zoveel mogelijk zelf te doen en stimuleren daarmee hun doenvermogen.

Wat moet er gebeuren?

1. Voor GroenLinks staat de mens centraal en niet het beleidsterrein. Een goede gezondheid begint bij een gezonde, sociale leefomgeving, werk en inkomen en een veilige plek om te wonen. Met GroenLinks in het gemeentebestuur werken daarom de portefeuilles jeugd, zorg, participatie en wonen intensief samen. Er is zorg en ondersteuning voor wie dat nodig heeft. GroenLinks kijkt dus met een brede blik naar Deventer en beziet wat er nodig is om het welzijn en de gezondheid van mensen te verbeteren. Zo werken wij aan een veilige basis voor alle Deventenaren.
2. Mensen die dat aankunnen, krijgen de mogelijkheid van een integraal persoonsgebonden budget (iPgb) voor alle aspecten van hun leven. Met andere woorden: een pgb voor zorg, werk, wonen en onderwijs. Vrijheid en eigen keuze zijn voor GroenLinks immers belangrijke uitgangspunten.
3. Wij willen mensen ondersteunen in het doenvermogen. Zelf zoveel mogelijk doen met hulp en steun waar nodig.
4. GroenLinks stelt samenwerking tussen zorgaanbieders voorop met kwaliteit als uitgangspunt in plaats van concurrentie op basis van prijs. Elkaar iets gunnen is elkaar versterken. Kleine zorgaanbieders versterken ons zorglandschap. Onderaannemerschap beschermen wij tegen het veranderen van tarieven. GroenLinks staat voor eerlijke vergoedingen.
5. We moeten de grote personeelstekorten in de zorg tegengaan. Daarom gaat GroenLinks binnen de gemeente het opleiden van zorgpersoneel stimuleren.
6. GroenLinks wil dat de gemeenteraad een actieve rol heeft binnen regionale samenwerkingsorganen op het gebied van veiligheid, jeugdhulp, GGD en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Dit door wij door samen met het college tijdig te anticiperen op besluitvorming in regionale organen.
7. In gesprek gaan en blijven. Als we beleid maken op het gebied van jeugd, welzijn en zorg, zijn de groepen om wie het gaat altijd volwaardige gesprekspartner. GroenLinks hoort mensen met een mening en wil deze graag betrekken bij het maken en

evalueren van beleid. Naast de Adviesraad Sociaal Domein Deventer (ASDD) en de cliëntenraad blijven wij zoeken naar vormen om de betrokkenheid te vergoten.

3.2 VERTROUWD THUIS

GroenLinks zet zich in voor inclusieve zorg, dichtbij huis, gebaseerd op vertrouwen. Wonen is een eerste levensbehoefte. GroenLinks wil gemeentelijke huisvestingsplannen maken die rekening houden met de verschillende doelgroepen (zoals dak- en thuislozen en mensen met een GGZ-problematiek). Ook zij verdienen immers een plekje in onze wijken en buurten. Ouderen en hulpbehoevenden kiezen zelf voor thuis blijven wonen met professionele hulp of voor wonen in kleinschalige woonvormen waar zorg aanwezig is. GroenLinks wil de zorg 'dichterbij' organiseren. Wij willen 'tussenvoorzieningen' mogelijk maken. Buurtwerk, huisartsen en andere contacten nauwer laten samenwerken bij de monitoring van ouderen en mensen die hulp nodig helpen.

Wat moet er gebeuren?

8. GroenLinks wil een vloeiende overgang van thuis naar verpleeghuis; de tijd die daar tussen zit mag nooit leiden tot onderbreking van benodigde zorg. Wij willen een goede overgang van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz).
9. Mensen met een zorgvraag die samen een woongroep willen vormen, moeten daarvoor letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen. In een woongroep houden mensen optimale zeggenschap over hoe zij hun zorg en woonomgeving willen inrichten.
10. Wanneer er sprake is van één huishouden met meerdere hulpvragen, werken wij volgens het principe '1 huishouden, 1 totaalplan, 1 coördinator'. Sommige mensen kampen namelijk met hulpvragen op meerdere leefdomeinen: bij opvoeding, geestelijke gezondheid, schuldhulpverlening en wonen. De gemeente biedt hulp en ondersteuning in samenhang en stuurt mensen niet van loket naar loket.
11. GroenLinks zet zich in voor mensen met geestelijke gezondheidsproblemen. Wij willen dat zij zich thuis voelen in hun wijk, en we zetten daarom in op hulp- en ondersteuning die daarvoor zorgt.
12. GroenLinks streeft naar een divers aanbod van verschillende vormen van begeleid wonen en wil in een wijk of stad voldoende inloopcentra, GGZ-informatiepunten en time-outvoorzieningen voor mensen in crisis die even op adem willen komen. Een goed voorbeeld in Deventer is het Zelfregiecentrum in Deventer. Dit voorbeeld verdient continuïteit en uitbreiding waar nodig. Begeleiding en behandeling moeten op elkaar aansluiten en niet los van elkaar worden georganiseerd.
13. GroenLinks investeert in begeleiding van (voormalig) dak- en thuislozen en GGZ-cliënten om terugval te voorkomen. Buurtopbouwwerkers en professionele, betaalde ondersteuning kunnen zorg aan huis bieden. Zo kunnen dak- en thuislozen op het moment dat zij doorstromen naar een eigen woning beter hun basis op orde houden. Met voldoende begeleiding kunnen zij werken aan een toekomst.
14. Wonen is een eerste levensbehoefte. GroenLinks zet daarom vol in op 'Housing First': dakloze mensen krijgen eerst een huis, pas dan worden andere problemen aangepakt.
15. GroenLinks start een radicaal actieplan om dakloosheid terug te dringen. Het bevat vijf speerpunten: een bonus voor mensen die hun huis openstellen voor een dakloze,

extra beurzen voor voormalig daklozen die als ervaringsdeskundigen helpen, 'straatadvocaten', een vast briefadres voor daklozen en extra begeleiding. In Deventer werken Humanitas en Ieder1 al goed samen om jongeren te huisvesten en sociaal te ondersteunen.

3.3 PREVENTIEF EN IN BEWEGING

GroenLinks wil dat iedereen in Deventer gezond is én zich gezond voelt. Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Iedereen verdient controle over zijn eigen leven om mee te kunnen doen in de maatschappij. GroenLinks wil dat iedereen die dat wil kan sporten en bewegen en dat iedereen toegang heeft tot goede collectieve voorzieningen. Of je nu in de stad woont, in een dorpskern of in het buitengebied.

Wat moet er gebeuren?

16. Voorkomen is beter dan genezen. GroenLinks zet daarom in op een sterk preventief beleid en het verkleinen van gezondheidsachterstanden.
17. GroenLinks heeft extra aandacht voor taalachterstanden, digitale vaardigheden en laaggeletterdheid. Wij zien een centrale rol voor de bibliotheek. Het mag daarbij niet uitmaken of je in de stad woont, in de kernen of het buitengebied.
18. Een goede gezondheid begint bij gezond leven. Zo voorkom je dat je zorg nodig hebt. Preventieve zorgverlening moet permanent zijn. Echte gezondheidswinst boeken we buiten het terrein van de gezondheidszorg. Denk hierbij aan een zinvolle dagbesteding, een groene leefomgeving, schone lucht, gezond eten en sociale cohesie in de wijk. Goede voorbeelden zijn een verbindingscentrum, een actieve sportvereniging die zich breed maatschappelijk inzet.
19. Door gerichte interventies zetten we in op het versterken van de gezondheid van inwoners in onze gemeente. Met wijkgerichte inzet van sport en bewegen, specifiek voor kwetsbare doelgroepen, kunnen sociale, fysieke en mentale problemen worden voorkomen. Deze integrale aanpak ondersteunt andere beleidsterreinen.
20. In de gemeente Deventer werken wij aan voldoende collectieve voorzieningen op het gebied van cultuur, sport en een aanpak tegen eenzaamheid. GroenLinks zet zich in voor (sociale) gelijkheid en het voorkomen van gezondheidsachterstanden.
21. Een inclusief sport- en beweegaanbod: iedereen verdient de mogelijkheid is om te sporten en / of te bewegen. GroenLinks wil blijven investeren in vitale sportverenigingen. Sportverenigingen zijn van grote maatschappelijke waarde. Ze zorgen voor verbinding.
22. Deventer sportaccommodaties moeten breed inzetbaar zijn en aansluiten op de veranderende behoefte aan bewegingsmogelijkheden. Bestaande en nieuwe doelgroepen kunnen zo gebruik maken van hoogwaardige en duurzame faciliteiten. We houden ons sportvastgoed modern en duurzaam en plannen renovaties gefaseerd en tijdig in.

3.4 EEN GEZONDE START

De eerste duizend dagen zijn cruciaal voor een kansrijke start. Kinderen uit gezinnen die worstelen met armoede, taalachterstand of een ongezonde leefomgeving lopen al vroeg achter.

Wat moet er gebeuren?

23. Een veilige jeugd is cruciaal voor een kansrijke start. De gemeente zet daarom in op preventie, culturele sensitiviteit en nauwe samenwerking met consultatiebureaus, huisartsen, verloskundigen en onderwijsinstellingen. De Voor- en Vroegschoolse Educatie (vve) is hiervan een goed voorbeeld in Deventer.
24. Om huishoudens in een vroegtijdig stadium te helpen wil GroenLinks een integrale aanpak van zorg en onderwijs. Wij willen zorg binnen de schoolmuren koppelen aan buitenschoolse hulp. Wij willen voorkomen dat er gaten vallen tussen binnen- en buitenschoolse zorg en aandacht voor onze jeugd.
25. Er zijn structurele financiële en personele tekorten in de jeugdzorg. Dit leidt tot wachtlijsten. Gemeenten kunnen samen optrekken tegenover het Rijk en hier aandacht voor vragen.
26. Er is weinig aandacht voor kinderen met een licht verstandelijke beperking. Wij zetten in op meer kennis en expertise in de (jeugd)hulpverlening voor deze groep.
27. Kinderen en jongeren met een migratieachterstand vinden vaak moeilijk hun weg naar Jeugdhulp wanneer ze die nodig hebben. We gaan daarom meer aandacht besteden aan culturele verschillen tussen jongeren.

3.5 TOEGANKELIJK DEVENTER

Ook kwetsbare en zieke mensen moeten in contact worden gebracht met kunst en cultuur. Kunst spreekt immers de taal van emotie en het draagt bij aan individuele ontplooiing, welbevinden en gezondheid. Deventer moet een gemeente zijn waar we in de openbare ruimte rekening houden met mensen met een beperking. Wij vragen winkels en clubs dit goede voorbeeld te volgen. Dit betekent bijvoorbeeld geen belemmeringen voor rolstoelen en rollators. Hier valt nog een flinke slag te maken. We moeten voorkomen dat kinderen met een handicap in een sociaal isolement leven, omdat zij niet in de buurt naar school kunnen en sommige sportclubs en speeltuinen nog niet toegankelijk voor hen zijn.

Wat moet er gebeuren?

28. GroenLinks stimuleert projecten waarbij kwetsbare of zieke mensen in contact worden gebracht met kunst en cultuur door het (financieel) aanmoedigen van projecten zoals dansen met Parkinsonpatiënten, muziek maken met mensen met dementie, kunstprojecten met GGZ-cliënten of de organisatie van muziek- en theateroptredens in instellingen en huizen voor ouderen. Denk hierbij ook aan de samenwerking met bibliotheken in de wijk en samenwerking met buurgemeenten om het culturele aanbod te vergroten. Bij succes zoeken wij naar middelen om programma's te continueren. Een goed voorbeeld in Deventer waren de Krasse Fratsen. Een project dat navolging en continuering verdient.
29. We zetten vol in op de uitvoering van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en (digitale) informatie

maken we toegankelijker. Dit doen we via een concreet plan van aanpak op diverse leefgebieden. We hebben speciale aandacht voor kinderen met een handicap.

3.6 STERKE EN VEILIGE SCHOLEN

Over de inhoud van onderwijs heeft een gemeente(raad) geen invloed; over huisvesting wel. Zorg en aandacht voor kinderen is tijdloos en stopt niet bij de schooldeur. Belangrijk winstpunt van de afgelopen periode is de samenwerking van binnen school en daarbuiten. Kinderen en jongeren die wat meer aandacht krijgen binnen het basis- of voortgezet onderwijs merken nu dat er ook buiten school verder op ingezet wordt. School als vindplaats voor meer hulp als dat nodig is en slim samenwerken om onze jeugd zo goed mogelijk op te laten groeien op alle leefgebieden.

Wat moet er gebeuren?

30. De jeugd heeft de toekomst en verdient een zorgeloze tijd om op te groeien. Waar dat niet lukt helpen we zo snel mogelijk zodat hulp laagdrempelig kan zijn. Waar meer hulp nodig is kijken we hoe dit slim opgepakt kan worden op alle leefgebieden en sturen we op goede samenwerking tussen binnen en buiten school.
31. Scholen zijn een belangrijke voorziening die zo dicht mogelijk in de buurt van de leerlingen moet zijn. In de dorpen en kernen is dit een belangrijke pijler voor de leefbaarheid. Mogelijk kan er bredere gebruik gemaakt worden van een gebouw waar ook de basisschool, of dependance van een hoofdvestiging, in huisvest.
32. Het binnenklimaat van de scholen is gezond! De coronacrisis heeft ons nog bewuster gemaakt van het belang van goede ruimteventilatie.
33. Onderwijs heeft een belangrijke voorbeeldfunctie. Wij willen dat de gemeente projecten over duurzaamheid, mobiliteit en zorg voor de omgeving stimuleert.
34. Het schoolplein is een uitdagende omgeving voor zowel binnen als buiten schooltijd. Als de scholen vrij zijn delen we deze ruimte.
35. Het voortgezet onderwijs in Deventer is een veilige plek voor iedereen waar je mag zijn en worden wie je bent.
36. De gemeente heeft een belangrijke rol door de dialoog aan te gaan en te stimuleren dat scholen goede seksuele vorming geven met aandacht voor seksuele en genderdiversiteit.

3.7 VRIJWILLIGERS EN MANTELZORG

De gemeente Deventer heeft veel actieve vrijwilligers. Veel, zo niet alles, van toegevoegde waarde draait mede op de tomeloze inzet van vrijwillige krachten. Van activiteiten in de buurt tot extra handen in de zorg en alles wat daartussen zit steunt op deze mensen. Vrijwilligers zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Zij kleuren Deventer. Vrijwilligers zijn daarmee de rode draad tussen de verschillende beleidsterreinen, maar zijn nooit vanzelfsprekend. Een bijzondere vorm van vrijwilligerswerk is mantelzorg die de ondersteuning en waardering verdient.

Wat moet er gebeuren?

37. Vrijwilligerswerk is waardevol in een inclusieve samenleving. Iedereen moet vrijwillig kunnen meedoen. Dat gaat niet vanzelf, daar is ondersteuning voor nodig. Ondersteuning wordt door de gemeente geboden door het delen van kennis en expertise. Kennis en expertise bieden een steun in de rug waar altijd en laagdrempelig op teruggevallen kan worden.
38. Jongeren worden gestimuleerd om vrijwilligerswerk te gaan doen.
39. Deventenaren die vrijwilligerswerk doen krijgen daar waardering voor.
40. GroenLinks wil mantelzorgers nog beter ondersteunen, liefst in een zo vroeg mogelijk stadium. Formele en informele zorg werken intensiever samen. We betrekken hen bij de zorgvraag, zetten tijdig 'respijtzorg' in en maken ons hard voor betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers. Mantelzorgers krijgen mogelijkheden om elkaar laagdrempelig en dichtbij te ontmoeten.

4. EEN DUURZAAM DEVENTER VRAAGT OM ACTIE!

Door de biodiversiteits- en klimaatcrisis is het geen keuze meer om de lokale energietransitie in de hoogste stand te versnellen. GroenLinks kiest daarom voor een radicaal andere aanpak waarbij wij alle inwoners laten meedenken en meepraten. Maar als het nodig is hakken we ook knopen door, simpelweg omdat energietransitie niet kan wachten. Het instrumentarium van de nieuwe Omgevingswet zetten we in om onze ambitieuze milieu – en duurzaamheidsdoelstellingen te bereiken.

4.1 VERSNELDE AANPAK ENERGIETRANSITIE

In de zomer van 2021 werd voor iedereen duidelijk dat we nu al de ernstige gevolgen van klimaatverandering ondervinden. Het tegengaan van de opwarming van de aarde vraagt daadkracht, creativiteit en wil tot samenwerking. De klimaatcrisis vraagt onmiddellijke actie en er is geen tijd om op onze handen te zitten of eindeloos te praten en te vergaderen. In Deventer zetten we extra vaart in de energietransitie, samen met omringende gemeenten, bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Om de doelstelling Deventer energieneutraal in 2030 te halen zijn veel extra inspanningen nodig.

Wat moet er gebeuren?

1. We erkennen in Deventer dat er sprake is van een klimaatcrisis en betrekken dat bij alle te nemen besluiten. Deventer moet ambitieuzer zijn dan het kabinet en moet zich inzetten om de doelen uit het Parijsakkoord te halen, om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5°C.
2. Er komt een klimaatparagraaf bij ieder beleidsvoorstel. Daar staat in wat de impact van een beleidsvoorstel is op de klimaatproblematiek, onder andere de CO₂-toename of afname. Hierdoor is duidelijk welke keuzes worden gemaakt
3. We houden vast aan de doelstelling energieneutraal in 2030 maar veel belangrijker is een concrete tussendoelstelling voor 2026 (klimaatdoel 2026). Voor periode '22-'26 maken we een klimaatprogramma met concrete acties voor elk jaar.
4. De Wethouder Klimaatcrisis en Energietransitie is verantwoordelijk voor een jaarlijkse klimaatbegroting en klimaatjaarverslag zodat inzichtelijk is of wij onze doelstelling bereiken en of bijsturing nodig is. Deze stukken worden opgeleverd bij de begroting en het jaarverslag.
5. We zetten extra in op energiebesparing. Immers: wat je niet verbruikt hoeft je ook niet op te wekken. We geven daarbij zelf het goede voorbeeld door het gemeentelijke vastgoed versneld te verduurzamen (onder andere door isolatie) en energiezuinige apparatuur te gebruiken.
6. Inwoners met een kleine beurs worden door de inzet van energiecoaches actief benaderd om energie te besparen en zij krijgen gratis hulpmiddelen zoals LED lampen en tochtstrips.
7. Op elk geschikt dak zouden zonnepanelen moeten liggen! Bij nieuwe gebouwen nemen we dit als verplichting op. Bij bestaande gebouwen benutten we alle mogelijkheden om dit te stimuleren. Er zijn ook innovatieve mogelijkheden voor

zonnepanelen in bijvoorbeeld fietspaden. Als gemeente stimuleren we deze ontwikkelingen en geven we zelf steeds het goede voorbeeld.

8. Zelfs als we alle daken van Deventer volleggen met zonnepanelen, bereiken we slechts 20% van de doelstelling energieneutraal 2030. Daarom zijn windmolens nodig en sluiten we zonneparken niet op voorhand uit. Een zonnepark op landbouwgrond heeft niet onze eerste voorkeur, omdat het ten koste gaat van duurzame voedselproductie. Daarom zien we zonneparken het liefst op daken van bijvoorbeeld opslagloodsen, distributiecentra, boven parkeerplaatsen en langs wegen op onder meer geluidswallen.
9. We zorgen voor optimale natuurlijke en maatschappelijke inpassing van een zonnepark, bijvoorbeeld in de vorm van een 'energietuin' waarbij zonneweides worden gecombineerd met rijke natuur die bijdraagt aan een toename van biodiversiteit.
10. Windmolens zijn onmisbaar voor de duurzame energievoorziening. Het besluitvormingsproces waarin we op zoek gaan naar de meest geschikte locaties richten we zorgvuldig in. Inwoners, omwonenden en maatschappelijke organisaties worden vanaf het begin bij deze zoektocht en besluitvorming actief betrokken.
11. Iedereen moet eigenaar kunnen zijn van projecten voor de opwekking van schone energie. Lokale initiatieven en energiecoöperaties van bewoners en lokale ondernemers worden ondersteund. Bij vergunningverlening aan commerciële partijen is minimaal 50% lokaal eigendom een voorwaarde.
12. In de zoektocht naar duurzame energieopwekking staan we open voor nieuwe technologieën en sluiten we alternatieve oplossingen niet bij voorbaat uit mits de effecten op gezondheid en milieu acceptabel zijn. Kernenergie is onbespreekbaar, alleen al omdat we daarmee toekomstige generaties opzadelen met een risico en een afvalprobleem. Daarbij is het geen oplossing voor de korte termijn. Datzelfde geldt voor biomassaverbranding waarbij bomen worden geïmporteerd uit het buitenland voor energieopwekking.
13. We experimenteren met innovatieve manieren om zonne-energie op te wekken: bijvoorbeeld op carports, gevels, bushokjes, asfalt, hekwerken en lantaarnpalen.

4.2 IEDEREEN DOET MEE MET DUURZAAMHEID

De klimaatopgave vraagt de medewerking van iedere inwoner van Deventer. De gemeente informeert inwoners hoe zijzelf het beste kunnen bijdragen aan duurzaamheid en een beter klimaat. Bijvoorbeeld door aan te geven hoe particuliere woningeigenaren hun woning kunnen verduurzamen en door huurders te helpen bij een lagere energierekening. De gemeente laat zien wat bedrijven en burgers kunnen doen en wat het meeste effect heeft. Zij geeft natuurlijk zelf het goede voorbeeld.

Wat moet er gebeuren?

14. Inwoners krijgen een stem in het aanpakken van de klimaatcrisis. We stellen onder andere een klimaatburgerberaad van door loting geselecteerde burgers, dat een representatieve dwarsdoorsnede van de samenleving vertegenwoordigt. Het Klimaatburgerberaad doet voorstellen over klimaatbeleid gebaseerd op informatie van wetenschappers, experts en belanghebbenden.

15. Wij bezuinigen niet op natuur- en milieueducatie (NME). Indien nodig investeren wij extra hierin. Het duurzaamheidscentrum in de stadsetalage en de Ulebelt blijven een belangrijke functie vervullen.
16. Wij stimuleren en ondersteunen ondernemers en inwoners die duurzame energie opwekken en CO₂-uitstoot vermijden. Wij willen een duurzaamheidsfonds waarbij de gemeente leningen aan particuliere huiseigenaren verschaft.
17. Het bestrijden van de energie-armoede (huishoudens met een te hoge energierekening ten opzichte van hun inkomen) wordt een speerpunt bij het verstrekken van duurzaamheidsleningen of subsidies.
18. Wij belonen samenwerking: collectieven en buurtbewoners die de handen ineenslaan om energie te besparen of op te wekken kunnen rekenen op extra financiële ondersteuning en begeleiding. Dit geldt ook voor bewoners-collectieven die bij gebrek aan een eigen dak voor zonnepanelen gebruik willen maken van zonne-energie die wordt opgewekt op daken van andere gebouwen, zoals scholen of wijkcentra.
19. Voor alle 'Eerste Hulp bij Duurzaamheid' heeft het duurzaamheidscentrum een loketfunctie. De website deventerstroomt.nl wordt geëvalueerd en versterkt.
20. Bedrijven zijn in Deventer relatief grote energiegebruikers. We helpen hen bij de verduurzaming door gerichte adviezen. Minder energieverbruik bij die bedrijven betekent ook een lagere energierekening. Niet iedereen ziet dit voordeel van investeringen om energie te besparen. Er komt daarom extra handhavingscapaciteit voor de wettelijke energiebesparingsplicht. Vergunningen worden geactualiseerd om energiebesparing af te dwingen.
21. Samen met de ondernemers pakken we energiebesparing bij het midden- en kleinbedrijf aan; meer energiezuinige apparaten en LED verlichting; 's nachts de verlichting uit en in de winter de deuren dicht. Stimuleren en verleiden is het uitgangspunt als verplichten niet kan.
22. In de winter wordt in de horeca vaak energie verspild door energieslurpende terrasverwarmers om altijd buiten te kunnen zitten. Dit vinden wij zonde: liever een dekentje – als de pandemie het toestaat – of anders gewoon een dikke trui of naar binnen. Horecaondernemers die hun terrassen niet verwarmen, krijgen van de gemeente een korting op de precariobelasting.

4.3 EEN SCHOON EN LEEFBAAR DEVENTER

Een prettig leefklimaat betekent een schoon leefklimaat. Vervuiling komt in veel vormen: te veel geluid, te weinig schone lucht en te veel verontreiniging in de natuur en op straat. Een beter milieu begint bij de gemeente zelf. Hiervoor maken we optimaal gebruik van het nieuwe wettelijke instrumentarium dat de Omgevingswet biedt.

Wat moet er gebeuren?

23. Een open haard, houtkachel of vuurkorf geeft warmte en gezelligheid maar kan ook zorgen voor houtstookoverlast bij de burens. In Deventer maken we spelregels voor houtstook en spreken we overlastveroorzakers aan. Als dat niet helpt, gaan we actief handhaven.
24. Schone motorvoertuigen hebben geen emissies van fijnstof en stikstofoxiden. We stimuleren daarom elektrisch vervoer, zowel voor goederen als personen. Inwoners

- die een elektrische auto aanschaffen worden optimaal gefaciliteerd met de realisatie van laadpunten. Ook zijn er voldoende laadpunten op de openbare parkeerplaatsen.
25. In en rond de Deventer binnenstad werken we met een milieuzone waarbij we vervuilende voertuigen (vervuilende vrachtauto's, oudere auto's, tweetaktmotoren, et cetera) buiten de woonomgeving houden.
 26. Doorgaande verkeerswegen worden voorzien van geluidsarme wegbedekking.
 27. Omdat meer asfalt tot meer autoverkeer kan leiden, zijn we extra kritisch op verdubbelen van wegstroken van doorgaande autoverkeerswegen.
 28. De Omgevingswet treedt op 1 juli 2022 in werking en biedt nieuwe mogelijkheden om lokaal milieubeleid in de omgevingsplannen te verankeren. Deventer gaat actief de mogelijkheden benutten om lokale normen te stellen ten aanzien van bijvoorbeeld bodem- en luchtverontreiniging en geluidhinder.
 29. Vuurwerk veroorzaakt veel hinder in de dagen rondom oud en nieuw. Wij willen een geheel verbod op het afsteken van vuurwerk door particulieren tijdens de jaarwisseling. We onderzoeken in afwachting van een landelijk verbod de mogelijkheden om per wijk / dorp een plek aan te wijzen waar (onder voorwaarden en toezicht) vuurwerk kan worden afgestoken. Een door de gemeente te organiseren centrale laser of drone show geeft de mogelijkheid om met z'n allen de jaarwisseling op een veilige manier te vieren.
 30. De natuurlijke nachtelijke duisternis kan voor mensen en dieren beter beschermd worden. Deventer maakt een plan van aanpak om 's nachts zo min mogelijk verlichting aan te doen en de reclameverlichting uit.
 31. Dwars door Deventer lopen een aantal hoogspanningskabels (onder andere in Diepenveen en langs de N348 Weg door Zuid-Salland) en deze hebben een negatieve impact op de leefomgeving. Met de huidige riante landelijke subsidiemogelijkheden brengen we deze zo spoedig mogelijk onder de grond.
 32. Zwerfvuil of illegaal gedumpt afval in de natuur is een grote bron van ergernis. We doen er alles aan om deze afval-asocialen op te sporen en te beboeten. We stimuleren Deventenaren om illegale afvaldumpingen te melden zodat we het ook snel kunnen opruimen.
 33. We bieden milieueducatieprogramma's aan op scholen. Op die manier wordt vroeg geleerd waarom het milieu beschermd moet worden; bijvoorbeeld door te vertellen hoe groot de schade is voor planten, dieren en onszelf. Kinderen hebben immers de toekomst!
 34. In Deventer rijden de treinen dwars door de stad. We willen meer openbaar vervoer maar tegelijkertijd moeten zo nodig maatregelen worden genomen om de overlast te beperken, bijvoorbeeld geluidschermen of extra isolatie.

4.4 CIRCULAIRE ECONOMIE

We moeten zuinig zijn op grondstoffen en onze voetafdruk op de wereld verkleinen. Daarvoor is het belangrijk om zo min mogelijk afval te produceren. Het afval dat dan nog ontstaat, beschouwen we als een herbruikbare grondstof. Om afval herbruikbaar te laten zijn, moet het goed gescheiden worden ingezameld. Bij de aanschaf van alle materialen en producten door de gemeente, letten we op de mogelijkheid tot hergebruik (duurzaam inkopen). Wie iets vervuult, ruimt het zelf op en we werken volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.

Wat moet er gebeuren?

35. We faciliteren iedere inwoner optimaal bij het gescheiden aanbieden van afvalstoffen. Het huidige 'diftar'-systeem (differentiatie afvalstoffentarieven: voor restafval betaal je wel, papier en karton is gratis) wordt continue geëvalueerd en waar nodig stellen we het bij.
36. 'De vervuiler betaalt'; dus afval brengen naar de milieustraat is niet gratis. De service (onder andere openingstijden, ophalen aan huis) wordt afgestemd op de behoefte.
37. We onderzoeken hoe we prikkels tot optimaal afval scheiden kunnen behouden en verbeteren, bijvoorbeeld doordat het variabele deel beter in balans te brengen met het vaste deel.
38. De gemeente Deventer geeft zelf het goede voorbeeld: we gaan zuiniger om met de spullen en materialen die we hebben en als we iets nieuws kopen dan leggen we de prioriteit bij afgedankte spullen. De gemeente koopt minder nieuwe producten en richt zich op gebruik in plaats van eigendom. Het inkoopbeleid wordt geactualiseerd. Circulariteit wordt bij alle inkopen een criterium. Dit vragen we ook aan de verbonden partijen.
39. We stimuleren initiatieven die zich richten op deelgebruik (bijvoorbeeld deelauto's), reparatie (Repair Cafés) en het tegengaan van voedselverspilling.
40. Deventer gaat circulair ontwikkelen en bouwen. Onze aanbestedingscriteria worden herzien en aangevuld met circulaire criteria. Uitgangspunt is het toepassen van hergebruikte en biobased materialen.

4.5 DUURZAME LANDBOUW EN ETEN UIT EIGEN STREEK

De enorme veestapel in Nederland is onhoudbaar voor de klimaatdoelstellingen en het behoud van natuur. GroenLinks wil werken aan een nieuw voedselsysteem dat ervoor zorgt dat duurzaam geproduceerd en gezond eten en drinken beschikbaar is voor iedereen. Hierbij is de gezondheid van mensen en dieren het uitgangspunt en is schaalvergroting bij boerderijen niet noodzakelijk om te overleven. In ons eigen Deventer kunnen we dat allemaal niet in ons eentje bereiken. Wel kunnen we zorgen voor een vestigingsbeleid dat voorrang geeft aan biologische landbouw en een bedrijfsvoering waarbij productiedieren een dierwaardig bestaan hebben.

Wat moet er gebeuren?

41. We koesteren de bestaande landbouwbedrijven die streekproducten maken, leveren en hun bedrijf benutten voor bijvoorbeeld educatie of toerisme. We stimuleren markten en initiatieven waar streekproducten verkocht worden.

42. In Deventer willen we paal en perk stellen aan nieuwe grootschalige intensieve landbouw en daarom staan we geen nieuwe megastallen of uitbreidingen van veeteeltbedrijven toe.
43. De gemeente stimuleert veehouders en fokkerijen om te schakelen naar biologische landbouw en / of de teelt van plantaardige eiwitten en andere gewassen (akkerbouw en duurzame tuinbouw).
44. Wij bevorderen weidegang en stimuleren beschutting in weilanden in de vorm van schuilstallen, bomen en hagen.
45. Bij stalbranden komen jaarlijks veel landbouwhuisdieren op een onwaardige manier om het leven. De gemeente gaat brandveiligheidseisen op (kinder)boerderijen actief en streng handhaven.
46. De gemeente koopt voor eigen gebruik zoveel mogelijk voedselproducten uit Salland. De voedselvoorkeur wordt uitgedragen naar organisaties die een (subsidie / aanbestedings)relatie hebben. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie door in de kantines en bij evenementen zoveel mogelijk regionale en biologische producten te gebruiken.

5. DEVENTER SCHONER EN GROENER DAN OOI

Deventer is een mooie en groene gemeente. Groen is geen luxe, maar cruciaal voor het welzijn van de inwoners. De natuur kan wel zonder ons, wij kunnen niet zonder de natuur. Wij investeren in biodiversiteit en gaan respectvol om met dieren. In Deventer willen we voorrang voor duurzame mobiliteit en daarom hebben fietsers en wandelaars voorrang op auto's.

5.1 NATUURLIJK DEVENTER

Naast de klimaatcrisis hebben we mondiaal te maken met een biodiversiteitscrisis. Deventer levert naar vermogen zijn bijdrage om deze crisis te beteugelen. Wij kunnen niet zonder de natuur en daarom moeten we bomen, planten, vogels en dieren beschermen. Vitale natuur speelt een essentiële rol bij het beperken van klimaatverandering en het bevorderen van biodiversiteit. Deventer heeft een aantal prachtige natuurgebieden en parken. Verbetering en bescherming van de ecologische waarden daarvan heeft de hoogste prioriteit.

Wat moet er gebeuren?

1. Deventer gaat een bijdrage leveren aan het in stand houden van de biodiversiteit en het verbeteren ervan. Bij inrichting van de openbare ruimte en het maken van plannen wordt optimaal rekening gehouden met flora en fauna. De natuurtoets die we al hanteren wordt uitgebreid met 'Deventer criteria' voor specifieke soorten in onze gemeente, zoals de kamsalamander en de huismus.
2. De uiterwaarden van de IJssel zijn een belangrijk natuurgebied. Het gebied 'binnen de bruggen' (Wilhelminabrug en spoorbrug) staan wij toe voor recreatie en horeca met respect voor plant, dier en mens. Daarbuiten houden we het rustig en wordt alleen extensief gerecreëerd, zoals wandelen en fietsen.
3. Zwerfvuil in de natuur pakken we aan door gedragsverandering; als het nodig is wordt het toezicht daarop geïntensiveerd. GroenLinks juicht initiatieven vanuit de samenleving om zwerfafval op te ruimen, zoals de Gekke Henkies en Worp Wegwerp-vrij toe.
4. Het Groenbeleidsplan uit 2007 wordt geactualiseerd en uitgebreid met beleid voor de natuurgebieden in Deventer.
5. Voor het behoud en verbeteren van de biodiversiteit wordt een aparte doelstelling geformuleerd die wordt opgenomen in de jaarlijkse begroting. Op deze wijze worden naast de financiële kentallen een doelstelling opgenomen die zich moeilijk in geld laat uitdrukken.

5.2 BOMEN EN GROENVOORZIENINGEN

Deventer kent een veelheid aan groen, zowel monumentale bomen, serene wateroevers en uitnodigende parken. Hoe groener de gemeente, hoe gezonder de inwoners en de dieren. In de openbare ruimte ontspannen we, ontmoeten we anderen en zoekt het natuurleven haar plaats. Een groene omgeving stimuleert het buitenspelen van kinderen. En nodigt uit om een blokje om te gaan of te sporten. Deventer wordt ook groener door geveltuintjes, groene daken, buurtmoestuinen en leefstraten zonder auto- en fietsverkeer en vol ontmoetings- en speelplekken. Wij maken ons hard voor behoud en uitbreiding van groen in en rond Deventer.

Wat moet er gebeuren?

6. Het kappen van volwassen bomen in de openbare ruimte mag alleen als het echt niet anders kan, bijvoorbeeld bij ziekte of om veiligheidsredenen. Bij reconstructie van wegen zetten we voortaan in op behoud van aanwezige bomen. Bij herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte stelt de gemeente de voorwaarde aan architecten en ontwerpers om hun plannen aan te passen aan bestaande volwassen bomen.
7. Voor elke door de gemeente gekapte boom herplanten we er binnen de gemeente twee terug.
8. Over de kap van bomen wordt tijdig gecommuniceerd. Inwoners worden met een kaplint met QR-code bij de betreffende bomen geïnformeerd over de reden van de kap.
9. Op een centrale plek op de website van Deventer staat alle informatie over bomenkapplannen, herplant, snoeien, maaien et cetera. Op die manier is de bewoner optimaal betrokken bij wat er in de groene leefomgeving gebeurt.
10. Het kapvergunningstelsel voor particulieren wordt geëvalueerd en zonodig voeren we een strenger kapbeleid.
11. Voor de plantsoenen en parken worden beheerplannen geactualiseerd. Bij de beheerplannen worden de gebruikers (omwonenden, wandelaars, fietsers en dergelijke) om hun gebruikservaringen en verbetermogelijkheden gevraagd en worden maatschappelijke organisaties zoals de Bomenstichting betrokken.
12. Bij plantenziekten zoals de eikenprocessierups passen we alleen milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen toe. We stoppen met Xentari.
13. Het bermbeheer wordt vriendelijk voor vogels en insecten, dus we maaien minder of pas als de bloemen zijn uitgebloeid. We laten in de plantsoenen en bossen waar het kan vaker omgevallen bomen liggen zodat de natuur zijn eigen werk kan doen.
14. We gaan minder krampachtig om met het begrip 'onkruid' en verkennen het concept 'gewildgroei' op geschikte plaatsen. Gewildgroei staat voor gewenste spontane vegetatie; hét stadsgroen van de toekomst. Het 'onkruid' is niet altijd een probleem maar is vaak een verrijking. Uiteraard moet de openbare ruimte altijd goed toegankelijk blijven, ook voor personen met een handicap.
15. Bij nieuwbouwplannen (stadsinbreiding en stadsuitbreiding) wordt bestaand openbaar groen zo maximaal mogelijk behouden, ook als kostenverhogend werkt. Wij hanteren hierbij het kental van 75 m² groen per woning waarbij de afstand tussen woning en stedelijk groen maximaal 300 meter is.
16. In iedere straat een boom! Straten in Deventer die nog geen bomen hebben, worden als daar ruimte voor is voorzien van bomen. Als dit niet mogelijk is, worden er alternatieven onderzocht zoals klimplanten op rekken.

5.3 DIERENWELZIJN

In Deventer wonen niet alleen honderdduizend mensen, maar ook duizenden dieren. Met hen moeten wij zo goed mogelijk omgaan, of het nou productiedieren, wilde dieren of huisdieren zijn. Dieren leven het fijnst als wij de intrinsieke waarde van het dier respecteren en hen zoveel mogelijk in hun natuurlijke omgeving laten leven. De gemeente is verantwoordelijk voor het dierenwelzijn binnen de gemeentegrenzen. GroenLinks hecht waarde aan het welzijn van dieren. We willen dat Deventer een zo ambitieus mogelijk dierenwelzijnsbeleid krijgt.

Wat moet er gebeuren?

17. Er komt een wethouder Dierenwelzijn, met een eigen vooruitstrevend beleid en budget.
18. We onderzoeken de mogelijkheid voor een dierenasiel in Deventer.
19. Geen dieren als vermaak: geen vergunningen voor circussen en bepaalde evenementen (bijvoorbeeld kermissen) met dieren.
20. Er komt een algemeen jachtverbod in de plaatselijke verordening. Alleen bij ernstige bedreiging van de volksgezondheid, (verkeers)veiligheid of biodiversiteit én als elk ander diervriendelijk alternatief niet werkt, staan we beheersjacht toe.
21. Sportvissen ('hengelen') wordt strenger gehandhaafd: vissers worden vaker gecontroleerd op visvergunningen. Bij slechte visstanden wordt vissen (tijdelijk) verboden.
22. De gemeente stimuleert het chippen, steriliseren of castreren van honden en katten door middel van goede voorlichting en een bijdrage van de gemeente voor inwoners met een kleine beurs.
23. We leggen de verkoop van levende dieren voor menselijke consumptie (bijvoorbeeld levende kreeften en krabben), bont en dons op de markten en in de winkels aan banden.
24. Het verminderen van de consumptie van dierlijke producten bevordert niet alleen het dierenwelzijn maar heeft een effect op het tegengaan van klimaatverandering. Wij bevorderen de consumptie van plantaardige producten, bij voorkeur lokaal geteeld. De gemeente koopt zelf geen vlees en vis meer in.

5.4 DEVENTER WANDEL- EN FIETSVRIENDELIJK

Samen met wandelen is fietsen de meest milieuvriendelijke manier om je te verplaatsen. De fiets is een schoon en gezond vervoermiddel dat weinig plaats inneemt. Daarom zorgen we voor een comfortabele, veilige en vlotte infrastructuur voor de fiets waarbij de fiets zoveel mogelijk voorrang krijgt boven de auto. Daarom staan alle seinen op groen voor de fietser in Deventer. Behalve fietsen kun je je fiets ook veilig parkeren of opladen. Fietsbeleid heeft binnen het mobiliteitsbeleid extra prioriteit omdat alles erop gericht is dat Deventer in 2024 de Nationale Fietsstad wordt.

Wat moet er gebeuren?

25. GroenLinks wil dat de meest milieuvriendelijke en gezonde manieren van verplaatsen voorrang krijgen. Daarom zorgen we voor goed toegankelijke voetpaden en een aaneensluitend wandelnetwerk dat goed wordt onderhouden.

26. In woonwijken is de straat in eerste instantie een ruimte van mensen, een zorgeloze verblijfsruimte, en dan pas een ruimte voor verkeer. In de bebouwde kom van Deventer wordt fasegewijs overgegaan tot het instellen van een maximum snelheid van 30 km/u op onze wegen. Deze snelheid is veiliger voor fietsers, spelende kinderen en zorgt voor minder geluidsoverlast en luchtverontreiniging.
27. Fietspaden in het stedelijk en het buitengebied worden uitgevoerd in rood asfalt en zijn voldoende breed om elkaar te passeren. We leggen daarmee de rode loper uit voor de fiets.
28. Langs de Welle / IJssel komt met prioriteit een veilige en comfortabele fietsverbinding die ook goed aansluit op de fietsverbinding naar Zutphen. Op dit moment laat de kwaliteit van het fietspad ernstig te wensen over.
29. Wij willen het fietspad op de spoorbrug over de IJssel verbreden. Dit is een belangrijke verbinding naar het westen en snelle fietsverbindingen zijn belangrijk zodat mensen worden verleid om de auto te laten staan.
30. Bij nieuwbouwplannen, wegreconstructies of omgevingsplannen krijgt de fietser voortaan een prominente rol door standaard een 'fietsrubriek' toe te voegen. Hierbij wordt input geleverd door belanghebbenden zoals de fietsersbond en omwonenden.
31. In Deventer zijn voldoende mogelijkheden om je fiets veilig te parkeren en om je elektrische fiets op te laden. De parkeertarieven voor de fietsenstalling zijn fors lager dan de tarieven voor auto's.
32. Het fietsbeleid in Deventer (uit 2010) is aan actualisatie toe. Wij doen dat op een ambitieuze manier en stellen ons kandidaat voor Fietsstad van Nederland in 2024.

5.5 DUURZAME MOBILITEIT

In Deventer willen we een veilige en duurzame inrichting van de verkeerswegen. Stad en buitengebied zijn goed bereikbaar met duurzaam openbaar vervoer en de autoluwe binnenstad is goed bereikbaar met de elektrische 'Centrumbus' of watertaxi vanaf transferia aan de randen van de binnenstad.

Wat moet er gebeuren?

33. Deventer ligt op een uniek kruispunt van treinverbindingen en dit gaan we optimaler benutten. Openbaar vervoer heeft immers de toekomst. Wij willen graag extra treinstations in de gemeente, een dubbelspoor naar Zwolle en een intensievere dienstregeling (4 keer per uur) naar het westen van Nederland en ook goede verbindingen in de avond- en nachtperiode. Ook de IC-verbinding naar Berlijn blijft behouden. De wethouder mobiliteit wordt belast met een actieve lobby.
34. Wij zetten in op verbetering in het openbaar vervoer met bussen. Bij het vaststellen van de lijnverbindingen wordt niet alleen gelet op de kostenefficiëntie maar vooral op de locaties waar gestopt wordt en de doelgroep. Het in stand houden van een buslijn langs een verzorgingshuis weegt zwaarder dan de extra kosten.
35. De binnenstad is niet geschikt voor autoverkeer en auto's van bezoekers worden zoveel mogelijk geweerd. Wij willen een autoluwe binnenstad. De Welle wordt ingericht als een boulevard waar auto's van bewoners en bevoorradende elektrische voertuigen te gast zijn. Er wordt op korte termijn onderzocht hoe het doorgaande autoverkeer op een goede wijze rond het centrum kan worden geleid (Hanzetracé of een variant daarop).

36. De winkels in de binnenstad worden bevoorraad door elektrische vrachtwagens of busjes die toegang hebben tot het centrum. De tijdvensters worden besproken met ondernemers en inwoners.
37. Bezoekers en binnenstadbewoners van Deventer parkeren aan de randen van de stad en vanaf een transferium nabij de A1 vindt duurzaam vervoer naar de binnenstad plaats. Het gebruik maken van openbaar vervoer over water vinden wij een goed plan dat ondersteuning verdient. Hierdoor wordt de verkeersdruk op de binnenstad beperkt en kan iedereen genieten van een autoluwe binnenstad.
38. Elektrisch autorijden heeft de toekomst. Deventer bereidt zich voor op een toekomst waarbij iedereen de mogelijkheid krijgt om zijn elektrische auto op te laden binnen een acceptabele loopafstand van de woning.
39. Nader verkeersonderzoek dient inzicht te geven in de voltooiing van het Hanzetracé met de flessenhals Van Oldenielstraat. Verbreding daarvan is volgens ons nog geen uitgemaakte zaak. De verkeersdruk in deze omgeving en mogelijke alternatieven dienen daarom opnieuw onderzocht te worden.
40. Deventer stimuleert het delen van auto's, bijvoorbeeld door de parkeernormen aan te passen in stedelijk gebied en deelauto's korting te geven op de vergunningen. De gemeente neemt de regie in het verder reguleren van de systemen voor huurfietsen en elektrische scooters.

6. EEN VRIJ EN VOORUITSTREVENDE DEVENTER

In Deventer ben je vrij om te zijn wie je bent. Om te verschillen van de rest en te leren over jezelf en over anderen. Om je afkomst te vieren en te delen. Om jezelf te zijn en te houden van wie je houdt, wat je gender of seksualiteit ook is. Jouw identiteit wordt niet beperkt door anderen. In Deventer zorgen we er met z'n allen voor dat iedereen erbij hoort. En dat we openstaan voor nieuwkomers. Cultuur is daarbij onmisbaar. Kunst en cultuur helpen ons het leven te vormen, vieren en overdenken. Het is van en voor iedereen. Vrijheid betekent in onze stad ook dat je meepraat en meebeslist over belangrijke zaken. Deventer is van ons allemaal.

6.1 DOE-DEMOCRATIE

Voor GroenLinks begint de democratie onderaan. Bij mensen die hun straat, hun buurt, hun gemeente, hun land beter willen maken. Democratie vraagt om een overheid die ruimte geeft aan gesprek, ontmoeting en eigen initiatief. En die durft te investeren in het onderhoud van de democratie en stelling neemt tegen krachten die de democratie ondermijnen. GroenLinks wil graag dat de overheid waar het kan ruimte laat voor burgers om zaken zelf te regelen. Inwoners moeten maximale ruimte krijgen van de overheid voor het ontplooiën van eigen initiatieven.

Wat moet er gebeuren?

1. We zetten ons in voor nieuwe vormen van (directe) democratie, zoals burgerraden en -begrotingen en loting. Die zorgen dat meer mensen betrokken zijn bij democratische besluitvorming. Hierbij maken we ruimte voor overleg, inwinnen van informatie, uitwisseling van argumenten en een gezamenlijke zoektocht naar oplossingen. Maatschappelijke organisaties van betrokken burgers worden gestimuleerd en betrokken bij het beleid.
2. De organisatie van de gemeente is erop gericht om inwoners zo goed mogelijk van dienst te zijn en op tijd bij nieuw beleid te betrekken. Daarom gaan we bij de totstandkoming of wijziging van nieuw beleid werken met een participatieparagraaf.
3. De medewerkers aan het loket van de gemeente denken met mensen mee als hun vraag niet direct kan worden beantwoord. Van huis uit kunnen zoveel mogelijk zaken digitaal en telefonisch worden geregeld, maar inwoners die behoefte hebben aan persoonlijk contact moeten óók worden geholpen. We hanteren hierbij de informele aanpak 'Prettig contact met de overheid'.
4. Initiatieven van bewoners worden ondersteund, er wordt meegeluisterd en gedacht. We willen voorkomen dat mooie initiatieven in de gehaktmolen van de bureaucratie worden vermalen en er nauwelijks iets van overblijft.
5. De gemeente heeft óók oog voor kwetsbare en minder duidelijk aanwezige inwoners: niet alle mensen zijn even mondig, wél allemaal even belangrijk. We zetten in op het digitaal vaardiger maken van inwoners.
6. De nieuwe Omgevingswet in 2022 biedt nieuwe kansen voor participatie. Inwoners worden nu al door ons uitgedaagd om de leefomgeving te verbeteren of worden uitgedaagd om met alternatieven te komen als de gemeente een plan voorstelt.

Bovendien krijgen inwoners meer gelegenheid mee te denken met plannen van de gemeente. Als ze alternatieve plannen maken, worden die objectief beoordeeld door een onafhankelijke instantie die onafhankelijk van de gemeentelijke organisatie een initiatief toetst.

7. Onafhankelijke journalistiek is cruciaal voor een gezonde democratie. We maken meer middelen vrij voor streekomroepen. Daarmee verbeteren we nieuwsvoorziening dichtbij huis en versterken we de controle op de lokale democratie.

6.2 KUNST & CULTUUR

De maatschappelijke waarde van kunst en cultuur is verbindend, ontwikkelend en verrijkend. Kunst en cultuur dragen bij aan begrip van de wereld om ons heen, die van vandaag, gisteren en morgen. Om te genieten van kunst en cultuur komen mensen samen. Verhalen en ervaringen worden gedeeld en op deze manier wordt bijgedragen aan het Bruto Nationaal Geluk! Om je eigen identiteit volledig te kunnen ontwikkelen moeten je (liefst zo vroeg mogelijk!) kennismaken met kunst en cultuur. Kunst en cultuur dienen niet te worden afgerekend op hun bijdrage aan de economie, maar leveren deze bijdrage wel. Waar veel kunst en cultuur is, willen mensen wonen en werken en dat is goed voor de lokale economie van Deventer.

Wat moet er gebeuren?

8. Er moet meer geld naar cultuur. GroenLinks maakt zich in de komende raadsperiode hard voor een cultuurbudget dat meegroeit met het aantal inwoners in de gemeente.
9. We willen niet dat culturele instellingen zich druk moeten maken om zaken die afleiden van cultuur maken, zoals huur. Wij werken met een kostprijsdekkende huur voor culturele instellingen die huren van de gemeente. Het percentage huur dat een culturele instelling betaalt die huurt van de gemeente wordt nooit hoger dan 7,5% van de subsidie of omzet.
10. Wij koesteren het veelzijdige aanbod aan instellingen en grote verscheidenheid aan activiteiten dat Deventer heeft. Daarnaast creëren we ruimte voor vernieuwing en experiment. Dit doen we door onder andere altijd voldoende budget te hebben voor incidentele culturele activiteiten en makers.
11. Wij blijven werken met een onafhankelijke Adviesraad Cultuursubsidies voor een objectieve beoordeling van zowel de eenmalige als meerjarige subsidies.
12. GroenLinks wil een veelzijdige programmering op de grote podia zoals het Burgerweeshuis, MIMIK en de Deventer Schouwburg stimuleren. In de stad moet plaats zijn voor veel smaken en genres, voor kunst en cultuur die een gevarieerde groep mensen aanspreekt. Daarom is het belangrijk dat mensen met diverse achtergronden betrokken worden bij de programmering en bij het toekennen van subsidies.
13. Om een impuls te geven aan talentontwikkeling wil GroenLinks in de komende raadsperiode met grote instellingen afspreken dat ze ruimte creëren in hun organisatie en op hun podia voor jonge makers en andere nieuwkomers in de sector.
14. Het poppodium Burgerweeshuis is onmisbaar voor het vestigingsklimaat van Deventer. Maar de locatie is niet langer geschikt. Wij willen snel een toekomstbestendig poppodium op het Haveneiland.

15. Naast het stimuleren van activiteiten van het Kunstenlab en erfgoedorganisatie Deventer Verhaal denkt de gemeente ook actief mee met nieuwe (commerciële) initiatieven voor musea, zoals EICAS (European Institute for Contemporary Art and Science) en in het oude pand van de bibliotheek.
16. De percentageregeling voor kunst in de openbare ruimte, waarbij er van ieder bouwproject een percentage van het budget wordt besteed aan kunst in de openbare ruimte, wordt weer actief toegepast. We brengen daarbij contacten tot stand tussen kunstenaars en inwoners, zodat het nieuwe kunst in de openbare ruimte een gedeeld kunstwerk is: community art.
17. Jongere vormen van street art - goede of kenmerkende graffiti - worden te weinig gewaardeerd, laat staan beschermd. GroenLinks wil hier aandacht voor.
18. GroenLinks ziet de toegevoegde waarde van kunst en cultuur in het sociaal domein. Bij maatschappelijke vraagstukken kan juist kunst een belangrijke bijdrage leveren. Denk hierbij aan vraagstukken als sociale cohesie en leefbaarheid in de wijk, het bevorderen van mentale gezondheid en zelfvertrouwen, bestrijding van eenzaamheid, zingeving en (opnieuw) verbinding maken met de maatschappij. Kunst kan soms deuren openen die al heel lang gesloten leken. We zetten in op het versterken en verbinden van betrokken partijen en het transparanter en toegankelijker maken van financiering.
19. GroenLinks ondersteunt de ontwikkeling van de openbare bibliotheken tot culturele ontmoetingsplaatsen. Met activiteiten op het gebied van taal- en leesbevordering, digitale geletterdheid en mediawijsheid en informatieverstrekking draagt de bibliotheek nog meer bij aan het toegankelijk maken van kennis en cultuur voor iedereen.
20. GroenLinks wil blijven investeren in cultuureducatie, onder meer door de cultuurcoördinatoren van het Kunstcircuit. Die zorgen ervoor dat scholen, culturele instellingen, kunstenaars en gemeente met elkaar in contact komen en blijven en dat ervaringen en lesmateriaal beter worden uitgewisseld.
21. GroenLinks wil meer makers en (hun) broedplaatsen koppelen aan cultuureducatie. Zo bevorderen we de kunst op school.
22. Met maatregelen rond vergunningen en subsidies prikkelen we het duurzaam ondernemen en duurzaam organiseren, ook in de culturele sector. Duurzaamheid maakt deel uit van subsidieplannen en geeft recht op korting bij vergunningen.
23. GroenLinks onderzoekt hoe we vrijwilligers in de cultuursector en / of kunstenaars tegemoet kunnen komen – bijvoorbeeld met experimenten met een combinatie van werk en bijstand.
24. De gemeente moet scherp toezien op de naleving van de Code Culturele Diversiteit. Daarin staan aanbevelingen om culturele diversiteit in de culturele instellingen een vaste plek te geven.
25. De Fair Practice Code en Code Cultural Governance zijn belangrijke bouwstenen voor een gezonde culturele sector, voor zowel professionals als amateurs. Voor de gemeente zijn deze codes en de naleving ervan onderdeel van subsidieverlening.

6.3 INCLUSIEF DEVENTER

Deventer is een diverse stad. En dat moet zo blijven: een warme stad voor mensen van alle achtergronden, genders, leeftijden, religies en oriëntaties. Sinds 2017 is er bij de ingang van het stadhuis een plakkaat dat wijst op Artikel 1 van de Grondwet, dat zegt dat alle Nederlanders gelijkwaardig zijn en dat discriminatie verboden is. Deventer zet stappen naar een inclusievere en samenleving. Zo is er sinds 2020 geen zwarte piet meer bij de Sinterklaasintocht. Hoe moeizaam dit besluit tot stand kwam, toont wel aan hoeveel stappen er nog te zetten zijn.

Wat moet er gebeuren?

26. We komen op voor de LHBTQI+-gemeenschap. We bestrijden discriminatie. Samen met belangenorganisaties kijken we hoe Deventer veiliger kan worden. We hissen de regenboogvlag op het stadhuis en ondersteunen diversiteitsinitiatieven op onderwijsinstellingen.
27. We hebben extra oog voor jongeren en mensen van etnische en religieuze minderheden, en ook voor LHBTQI+'ers in het AZC in Schalkhaar. We steunen het oprichten van Gay-Straight Alliances op scholen.
28. Deventer krijgt een regenboogzebrapad op een prominente plek. We steunen eventuele initiatieven voor een pride parade.
29. Onnodige geslachtsregistraties worden geschrapt. In communicatie tussen gemeente en inwoners worden inwoners niet langer aangesproken met hun geslacht.
30. Er komt een LHBTQI+-monument in Deventer, ter herinnering aan slachtoffers van geweld, uitsluiting en vervolging, zowel voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.
31. Bedrijven die aan arbeidsdiscriminatie doen komen op een zwarte lijst te staan waarna zij de samenwerkingen met de gemeente kwijtraken. Woningcorporaties en verhuurders die discrimineren krijgen te maken met gemeente en Justitie. Uiteraard geven we als gemeente zelf steeds het goede voorbeeld.
32. Deventer doet mee aan de lobby om Ketikoti (1 juli, herdenking afschaffing van de slavernij in Nederland) een nationale feestdag te maken.
33. Hoewel zwarte piet niet meer te zien is bij de officiële intocht van Sinterklaas, gaat de gemeente in dialoog met bijvoorbeeld scholen en verenigingen om ook daar alle pieten inclusief te maken en te ontdoen van raciale stereotyperingen.
34. Het Meldpunt Discriminatie blijft structureel geld krijgen van de gemeente.
35. In gebedsruimtes moet iedereen zich veilig voelen. De gemeente blijft in gesprek over hoe religieuze instellingen beter beschermd kunnen worden tegen discriminatie.
36. Seksisme is nog steeds aanwezig. Hoewel bij gemeenten er geen loonkloof meer is, moet de gemeenten mannen aanmoedigen om meer deeltijd te werken – en niet vrouwen om meer voltijd te werken. Er moeten genoeg vertrouwenspersonen zijn – bij overheid, onderwijs, bedrijven en cultuur- en sportinstellingen. Er komen meer openbare toiletten voor vrouwen en niet-mannen. Samen met organisaties als Stem Op Een Vrouw gaat de gemeente vrouwen en andere niet-mannen aanmoedigen politiek actief te worden.

6.4 DEVENTER EN DE REST VAN DE WERELD

Deventer heeft een rijke internationale traditie. Als Hanzestad waren we al in de middeleeuwen verbonden met onze Europese zustersteden. Deventer heeft één partnerstad: Sibiu in Roemenië. Die band willen we versterken. Ook willen we kijken wat we verder kunnen doen, ook om onze inwoners met de rest van de wereld te verbinden. Leidend zijn de waarden van vrijheid, gelijkheid en solidariteit. We blijven betrokken, binnen Europa en daarbuiten.

Wat moet er gebeuren?

37. Deventer blijft in het kader van het Shelter City Programma open voor mensenrechtenverdedigers en de stad blijft hen onderdak en training bieden.
38. We hissen de Europese vlag op het stadhuis en lichten de Deventenaren beter in over wat Europa voor ons doet en betekent.
39. Deventer heeft veel banden met Duitsland. De gemeente moet zich inzetten om studentenprojecten met Duitse en Nederlandse studenten te bevorderen, zodat ze aan de Saxion Hogeschool samen innovatieve oplossingen kunnen bedenken voor milieu, klimaat, gezondheid en voedsel.
40. Bij internationale contacten adresseren wij het belang van mensenrechten.
41. Bij ons internationale beleid blijven de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties de leidraad.
42. Met Europese subsidies worden tal van projecten gefinancierd, ook in Deventer. Met een sterke lobby zorgen we ervoor dat er voldoende geld naar Salland en Deventer gaat.
43. Vluchtelingen en statushouders verdienen alle aandacht en ondersteuning bij het opbouwen van een nieuw leven in gastvrij Deventer. We onderhouden goede contacten met (informele) zelforganisaties van vluchtelingen en leiden uit elke vluchtelingengemeenschap ervaringsdeskundigen op, zodat de begeleiding en inburgering optimaal aansluit bij de verschillende groepen vluchtelingen.
44. Ook voor mensen die geen verblijfsvergunning hebben in Nederland, maar om verschillende redenen nog niet terug kunnen keren naar hun land van herkomst is er altijd een warm bed in Deventer.

6.5 VEILIGHEID

Veiligheid betekent voor inwoners vooral dat jij je vrij kan bewegen, onbezorgd kan leven en dat je beschermd bent. Deventenaren voelen zich doorgaans veilig. Ook in de toekomst blijft veiligheid onze aandacht vragen. Terwijl vormen van criminaliteit zoals diefstal en inbraak al jaren afnemen, is er een toename van nieuwe vormen van criminaliteit zoals internetfraude. Daarnaast is er meer aandacht voor mensen die verward gedrag vertonen. Het gaat om kwetsbare mensen die soms hulp nodig hebben om volwaardig aan de maatschappij te kunnen deelnemen. Het bestrijden van criminaliteit en vergroten van veiligheid vraagt een integrale aanpak, waarbij we blijven inzetten op preventie.

Wat moet er gebeuren?

45. We geven prioriteit aan de preventie van criminaliteit. We zorgen voor ondersteuning van jongeren die het moeilijk hebben met voorlichting en ontwikkelkansen. We

zorgen ook dat jongeren die grensoverschrijdend gedrag vertonen, worden aangesproken en leren van hun fouten. Daarbij zetten we in op passende herstelmaatregelen, coaching en nieuwe kansen.

46. We kiezen voor een wijkgerichte aanpak. De netwerken van bewoners, wijkagenten, jongerenwerkers en verzorgers worden optimaal benut en verstevigd om overlast en kleine criminaliteit tegen te gaan.
47. GroenLinks wil teelt en handel van softdrugs legaliseren. Op die manier neemt de drugscriminaliteit af en neemt de controle op handel en kwaliteit van softdrugs toe. Verkopers van softdrugs moeten wel een vergunning hebben en aan strenge kwaliteitseisen voldoen. De huidige drugsbestrijding kost veel tijd, geld en mankracht. GroenLinks wil het overmatig en verkeerd gebruik van alcohol en onder andere tabak en softdrugs ontmoedigen, onder meer door betere voorlichting.
48. Bij het vergroten van de veiligheid in Deventer, respecteren we burgerrechten. Cameratoezicht, preventief fouilleren, gebiedsontzeggingen en samscholingsverboden worden alleen in uitzonderlijke situaties gebruikt om de veiligheid te vergroten. Dit moet wel onderdeel zijn van een breder pakket aan maatregelen. Regelmatige evaluaties moeten nut en noodzaak aantonen.
49. De gemeente stimuleert bij politie en handhaving de vergroting van kennis en expertise over geweld en discriminatie jegens LHBTIQ+'ers, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een beperking en vrouwen. Ook stimuleert de gemeente goed aangiftebeleid en registratie van dit type geweld en discriminatie.
50. Racistische profilering door politie, boa's en de gemeente wordt bestreden door voorlichting en door het promoten van diversificatie van de samenstelling van het personeelsbestand. Politie, boa's en gemeente moeten een afspiegeling worden van de samenleving. Diversiteit binnen de organisatie is een effectief middel tegen racistische profilering. Voorlichting en bewustzijns campagnes worden zowel binnen de organisatie als in de stad ingezet.

6.6 DIGITALISERING

Digitalisering heeft grote impact op hoe we leren, werken, contacten onderhouden en onze vrije tijd besteden. De digitale systemen van de gemeente moeten optimaal beschermd zijn, net als de privacy van de inwoners.

Wat moet er gebeuren?

51. We zorgen ook dat de veiligheid van gegevens gewaarborgd is. GroenLinks zet daarom in op een actief digitaal veiligheids- en privacybeleid. De gemeentelijke systemen moeten continue weerbaar gehouden worden tegen cybercrime en we onderwijzen onze medewerkers over digitale veiligheid.
52. Er wordt - naar voorbeeld van gemeente Enschede en Eindhoven - een ethische commissie ingevoerd die de gemeente gevraagd en ongevraagd van advies voorziet over nieuwe technologie en het gebruik van data.
53. Er komt een publiek toegankelijk algoritmeregister waarin alle algoritmes die namens de gemeente geautomatiseerde keuzes maken, besluiten voorbereiden, of voorspellingen doen over individuele burgers en groepen burgers, volledig, gedetailleerd en in begrijpelijke taal worden beschreven, inclusief de gebruikte datasets en de broncode van de software.

54. Er komt een publiek toegankelijk sensorregister, waarin alle sensoren in de openbare ruimte worden opgenomen. Dit is een uitbreiding op het overzicht van de gemeentelijke camera's. Er komt een meldplicht voor dataverzameling in de openbare ruimte.
55. De gemeente hanteert het uitgangspunt dat data die overheden, bedrijven en andere organisaties uit de stad genereren en over de stad verzamelen gemeenschappelijk bezit zijn, dat door iedereen te gebruiken is. De verplichting om data over de Deventer en haar inwoners, in geanonimiseerde vorm, als open data beschikbaar te stellen, wordt door de gemeente opgenomen in contracten met bedrijven en organisaties en in vergunnings- en subsidievoorwaarden.
56. Deventer opent een loket Digitale Zaken, waar burgers terecht kunnen met al hun vragen en klachten over gemeentelijke digitale zaken, ook als de gemeente zaken heeft uitbesteed of data verwerkt binnen samenwerkingsverbanden.
57. Er komt een gemeentelijk meldpunt (keten)fouten om foutieve gegevens over burgers die van het ene computersysteem zijn doorgesijpeld in andere ICT-systemen in de keten te corrigeren.
58. De gemeente gebruikt geen (nep)accounts om burgers op sociale media te monitoren.

7. HET MAG WAT KOSTEN

GroenLinks Deventer heeft grote ambities voor de gemeente. Om die waar te maken gaan we effectief en efficiënt om met het geld dat beschikbaar is. We hanteren hierbij een aantal principes: investeringen moeten bijdragen aan een duurzame en sociale gemeente voor iedereen, de vervuiler betaalt en de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

Wat moet er gebeuren?

1. Om risico's op te kunnen vangen zet de gemeente geld opzij. Omdat we steeds beter zijn geworden in het inschatten van de risico's houden we geen grotere buffers aan dan strikt noodzakelijk. Op die manier zorgen we ervoor dat geld niet onnodig op de bank blijft staan. We hanteren kentallen voor de financiële boekhouding maar deze zijn geen doel op zich.
2. Parkeergelden gaan naar het verbeteren van de openbare ruimte, fietspaden / stallingen en naar moderne parkeervoorzieningen zoals een transferium aan de rand van de stad.
3. We evalueren en vergroenen het lokale belastingstelsel continu. Diftar is hiervan een voorbeeld, maar ook bij de parkeerheffingen en de precariobelasting zijn er mogelijkheden. De toeristenbelasting kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor het aantrekkelijker maken van de binnenstad en het platteland. Voor ontwikkelaars en bouwers die extra duurzaam bouwen kunnen we bijvoorbeeld aangepaste leges rekenen.
4. De gemeente is alert op financieringsbronnen van buiten de gemeente zoals Brussel en Den Haag. Hier wordt actief op ingezet met een subsidioloog.
5. We onderzoeken de mogelijkheden van het onder gunstige en verantwoorde wijze aantrekken van 'vreemd geld', zoals leningen. Wanneer Deventer beschikt over een revolverend fonds kunnen we voordelig de inwoners helpen bij duurzaamheidsleningen. Omdat het fonds zichzelf voedt met de aflossingen kunnen we herhaaldelijk inwoners helpen gedurende langere tijd.

TEAM VOOR VERANDERING

1. Tjeerd van der Meulen

2. Lida Zegel - Van Tiel

3. Anne van der Meer

4. Robert Jansen

5. Iris van Wilgen

6. Jarno van Straaten

7. Jonas van Knippenberg

8. Ömer Melikoğlu

9. Jan-Auwke Diepenhorst

10. Sandra Leefmans

11. Rob Thijssen

12. Madeleine Frelie

13. Michiel Bussink

14. Annelieke Le Net

15. Bert Slot

16. Annemiek Haven

17. Bauke de Vries

18. Martin Hoek

19. Dennis van der Hulst

20. Lucas Brinkhuis

21. Carlo Verhaar

COLOFON

Programmacommissie
Saskia van der Elst
Anne van der Meer
Tjeerd van der Meulen
Jarno van Straaten
Lida Zegel-van Tiel

Met dank aan iedereen die heeft meegedacht.

Vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering op 9 november 2021